

ΕΡΑΤΩ

---

15 ΜΑΙΟΥ 1861 — ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ.

Η ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΛΑΜΒΕΡΤΟΥ

ΕΚ ΤΟΥ ΓΑΛΛΙΚΟΥ.

(Συνέχεια, ἴδε φυλλ. ἀδίου 9.)

VI

Ἄλλ' εἶσαι παράφρων, ἐπ' ἀνέλαθεν ἡ κυρία Λαμβέρτου, κατηγορεῖς σεαυτὴν δι' ἔγκλημα ἐξ ἐκείνων τὰ ὅποια γεννῶσι μόνον πάθη, τῶν ὁποίων δὲν ἔχεις οὔτε τὴν ἡλικίαν, οὔτε

τὴν ιδέα, οὔτε τὴν κλίση, οὔτε τὴν λήθη, οὔτε τὴν παραφοράν. Τὸ ψεῦδος σου εἶναι παρὰ πολὺ ἀδύνατον. Ποῦ εἶναι τὰ πάθη σου; Ποῦ τὰ ἀπέκτησας; Εἰς ποῖον φλεγόμενον ἀέρα τὰ ἀνέπνευσας; Ποῦ εἶναι τὰ σημεῖα, τὰ ἔχνη, αἱ πληγαί; Πάθη! ἀλλὰ ἰδὲ ἐντὸς τοῦ κατόπτρου τούτου. Οἱ ὀφθαλμοὶ σου εἶναι ὀφθαλμοὶ φλεγόμενοι ὑπὸ τῶν δακρύων; Ἡ ὄψις σου εἶναι ὄψις ἠφανισμένη ἐκ τῆς αὔπνιας; Τὰ χεῖλη σου εἶναι χεῖλη ἐκφράζοντα κατασιγασθέντα παράπονα, τρόμους κρυφίους, τύψεις συνειδότος κεκρυμμένης; Σὺ, πάθη! πτωχὸν παιδίον! Μόλις δύνασαι νὰ φέρῃς τὸν ἔρωτά σου· σὲ κατασυντρίβει ἐκ τῆς εὐτυχίας του, καὶ θέλεις νὰ καταβαρύνῃς σεαυτὴν μὲ τὸ φρικῶδες βᾶρος πάθους; Σὺ, ἥτις ἀγαπᾷς κατὰ πρώτην ἡδὴ φοράν, σὺ, εἰς ἣν ἐδώκαμεν ὡς σύζυγον ἐκεῖνον, τὸν ὁποῖον σὺ αὐτὴ ἐξέλεξας, θὰ ἀπέκτας, χωρὶς νὰ τὸ μάθωσι, χωρὶς ν' ἀμφιβάλλωσι περὶξ σου, πάθος ἐγκληματικὸν δι' ἄλλον τινά; Ἔστω! τοῦτο ἐγένετο οὕτως, ἐτελείωσεν ἡ κυρία Λαμβέρτου ἥτις ἠσθάνετο ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον τὸ ἀνωφελὲς τῶν συλλογισμῶν της, ὅπως διασπάσῃ τὴν ἀντίστασιν τῆς θυγατρὸς της, ἀντεχούσης ὡς βράχος ἐναντίον τῶν τελευταίων τούτων προσβολῶν, ἔστω! ἐπανελάθεν ἐξηνητημένη ἐξ ὅλων τῶν ἀλληλοδιαδόχων τούτων ἀγώνων, τοῦτο ἐγένετο οὕτως· λοιπὸν! ἐγὼ, ἡ μήτηρ σου, μὲ τὸ πλήρες δικαίωμα τῆς μητρὸς, σὲ συγχωρῶ ἔμπροσθεν τοῦ πατρὸς σου, ὅστις συγκατανεύει, ἐὰν δύνασαι νὰ ὀνομάσῃς τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον. Ὀνόμασέ τον λοιπὸν! ἀφοῦ εἶναι ἐραστής σου!»

Ἡ Ἀδελαῖς διὰ τῆς ἐξῆς μόνης ἀποκρίσεώς της ἐκεραυνοβόλησε, κατεσύντριψε τὴν μητέρα της.

«Καὶ σεῖς, ὀνομάσατέ τον, ἀφοῦ εἶναι ἰδικός σας.»

Ἡ κυρία Λαμβέρτου ἔμεινε βωβῆ, πνιγόμενη, ὡς μετὰ βίαιον ἠλεκτρικὸν τιναγμὸν. Μεταξὺ δὲ τῆς σιωπῆς τῆς μητρὸς καὶ τῆς σιωπῆς τῆς θυγατρὸς, δηλ. μεταξὺ τῆς ἀμφιβολίας καὶ τῆς ἀμφιβολίας, τῆς ψυχικῆς ἀγωνίας καὶ τῆς ψυχικῆς ἀγωνίας

ὁ Λαμβέρτος ἀμπεταλαντεύθη, χωρὶς νὰ γνωρίζῃ ποῦ ἡ πεποίθησίς του θὰ σταθῇ. Ἡ μήτηρ κατηγοροῦσε τὴν θυγατέρα ὡς ψευδομένην, ἡ θυγάτηρ ἐπέριψε τὸ ψεῦδος εἰς τὴν μητέρα· ἐκείνη διῆχουρίζετο ὅτι εἶχε πράξει τὸ ἔγκλημα, ὅπερ εἶχεν ἀτιμᾶσει τὸν οἶκόν των, αὕτη τὸ διῆχουρίζετο δι' ἑαυτὴν ἐπίσης, καὶ διὰ λόγων οὐχ ἥττον ἰσχυρῶν, καὶ τὸ κτύπημα τὸ ὁποῖον ἡ κυρία Λαμβέρτου κατέφερε, τὸ κτύπημα ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον κατέφερε τελευταῖον, ἀναπῆδῆσαν κατ' ἀνικητοῦ ἐνεργητικότητος, ἀνέτρεψεν αὐτὴν τὴν ἰδίαν, καὶ τὴν ἔθεσεν ἐκτὸς μάχης.

Ὁ Λαμβέρτος, ἀφοῦ ἐστάθη ἐπὶ πολὺ σκεπτικὸς, ἐτελείωσεν οὕτως τὴν φιλονεικίαν.

«Ἐπειδὴ, οὔτε παρὰ τῆς μιᾶς οὔτε παρὰ τῆς ἄλλης δύναμαι νὰ μάθω τὴν ἀλήθειαν, ἐγὼ θὰ ὑπάγω πρὸς τὴν ἀλήθειαν καὶ θὰ τὴν γνωρίσω. Ὑπάγω νὰ τὴν γνωρίσω.»

Ἐκάλεσε τὴν θυγατέρα του.

«Ἀδελαῖς;

— Πάτερ μου . . .

— Ἐλθέ, ἀκουσον με.

— Ναί, πάτερ μου. »

Ἡ Ἀδελαῖς ἐπλησίασε τὸν Λαμβέρτον, ὅστις τῇ ἔκαμε μεγαλοφώνως τὴν παραγγελίαν ταύτην· «Θὰ πράξῃς ἀκριβῶς πᾶν ὅ,τι σὲ διατάξω. »

Ἡ Ἀδελαῖς, ἀκούσασα ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον τῇ εἶπεν ὁ πατήρ της κρυφίως, ἐκπεπληγμένη ἀνέκραξε·

«Τί ἤκουσα; — Ἀλλὰ διατί; . . .»

Ἡ κυρία Λαμβέρτου, μάρτυς τῆς χαμηλῆ τῇ φωνῇ δοθείσης ἐκείνης διαταγῆς, τῆς ἀκουσθείσης μόνον ὑπὸ τῆς θυγατρὸς της, ἠρώτησεν ἑαυτήν.

«Ἀλλὰ, τί τῆς εἶπεν;

— Τὸ θέλω! εἶπεν ἀπορασιαστικῶς ὁ Λαμβέρτος πρὸς τὴν

Ἀδελαΐδα, πλήρη δισταγμοῦ, ἐκπλήξεως καὶ ἀπιστίας πρὸς διαταγὴν, ἣν εὔρισκεν ὡς ἀδύνατον νὰ ἐκτελέσῃ.

— Τὸ θέλω !

— Εἰς ταιαύτην ὄραν, πάτερ μου ; . . .

— Τὸ ἀπαιτῶ !

— Ἀλλὰ καὶ πάλιν . . . .

— Θὰ με παρακούσῃς ; . . . ,

— Ὅχι . . . . ἀλλὰ . . . .

— Ὑπάκουσον ! ὑπάκουσον. »

Ἡ Ἀδελαΐς ἠναγκάσθη νὰ ὑπακούσῃ, καὶ ἐξῆλθεν, ἵνα ἐκπληρώσῃ τὴν ἡγεμονικὴν διαταγὴν, ἣν ἔλαβε παρὰ τοῦ πατρὸς τῆς.

Ὁ Λαμβέρτος καὶ ἡ σύζυγός του ἔμειναν μόνοι.

« Δὲν θὰ ἐπανάλαβω μὲ σὰς, εἶπε τότε ὁ Λαμβέρτος πρὸς τὴν σύζυγόν του, τὴν λυπηρὰν σειρὰν ἀνακρίσεως, καθ' ἣν ὁ δικαστὴς δὲν βασανίζεται ὀλιγώτερον τοῦ καταδίκου. Ἀλλ' εἰπέ μοι, Ἰουλία, ἐγὼ, ὅστις περὶ τὰς ἡμέρας μου κεκυφὼς ἐπὶ τῶν ξηρῶν ὑπολογισμῶν, τὰς νύκτας μου ν' ἀκολοθῶ, πλησίον τῆς φλογὸς τῶν καμίνων τὰς δυσκόλους καὶ λεπτὰς μεταμορφώσεις τῆς βιομηχανίας μας, δύναμαι ἐγὼ νὰ συνοδεύω βῆμα πρὸς βῆμα τὴν θυγατέρα ἡμῶν εἰς τὸν κόσμον· νὰ καιροφυλακτῶ, νὰ συλλαμβάνω κατὰ τὴν διάβασιν τοὺς χιλίους ἐκείνους ἐπικινδύνους λόγους, τοὺς ὁποίους διαφθορεὺς ἤθελε τολμήσει νὰ ψιθυρίσῃ εἰς τὰ σεμνὰ ὦτα αὐτῆς ἐντὸς αἰθούσης ἢ εἰς περίπατον ; Ἐγὼ εἶμαι ἐκεῖνος, ὅστις δύναμαι νὰ θέσω τὴν χεῖρά μου μεταξὺ τῆς χειρὸς τῆς καὶ ἐκείνης, ἥτις ζητεῖ εἰς τὸ σκότος νὰ σφίγῃ τὴν ἰδικὴν τῆς ; Ποῦ θὰ εὔρω τὸν καιρὸν τῆς αἰωνίας ταύτης ἐπαγρυπνήσεως ; Ἐχω τὸ δικαίωμα νὰ χάσω μίαν μόνην στιγμὴν ; Δὲν πρέπει νὰ κερδήσω καθ' ἡμέραν ἄρτον διὰ δικασίους ἐργάτας ; πολυτέλειαν διὰ τὴν τράπεζάν σας ; μέταξαν καὶ βελούδον διὰ τὰ ἐνδύματά σας ; μαργαρίτας καὶ ἀδάμαντας διὰ τὰς ἐαρινὰς καὶ φθινοπωρινὰς ἐορτάς ; ἀμάξας διὰ νὰ σὰς φέρωσι τὸν χειμῶνα ἀπὸ πύργου εἰς πύργον καὶ ἀπὸ

χορὸν εἰς χορὸν ; Ναί, σὰς τὸ λέγω μετὰ τῆς πικρίας, ἥτις μοὶ καίει τὰ χεῖλη, Ἰουλία, ἀλλ' ἐπίσης μετὰ τῆς αὐτῆς ἀπλότητος τῆς κρίσεως τοῦ ἐντίμου ἀνθρώπου, ὅστις ἀρύεται τὰς γνώσεις του ἐκ τῆς καρδίας του· σὰς λέγω ὅτι ἡ θυγάτηρ ἡμῶν, καὶ ἂν ὑπῆρξεν ἔνοχος, εἶναι ὀλιγώτερον ἔνοχος ἀπὸ σὰς. Ὁ θεὸς ὅστις ἐδάρυσε τὸν ἄνδρα μὲ τὴν ἐργασίαν καὶ τὸν κόπον, καὶ τὸν ἔθεσε στήριγμα τοῦ οἴκου, ἠθέλησεν, ἐν τῇ προνοίᾳ αὐτοῦ, ἡ μήτηρ νὰ ἴηται ἀπόρθητον τούτου φρούριον. Ἡ θυγάτηρ εἶναι ἡ σημαία τῆς τιμῆς, ἣν φυλάττουσιν ἀμφοτέροι, ἣν ὑπερασπίζονται ὑπὸ διπλῆν εὐθύνην· εὐθύνην πρὸς τοὺς ἀνθρώπους, εὐθύνην πρὸς τὸν Θεόν. Κατὰ τὴν μεγάλην ἡμέραν τῆς κρίσεως—καὶ θὰ ἔλθῃ, μὴ ἀμφιβάλλητε· ὁ οὐρανὸς δὲν ἔθεσεν εἰς τὴν καρδίαν τοῦ ἀνθρώπου τὴν τρομερὰν καὶ λαμπρὰν ταύτην ἐλπίδα, ἵνα μὴ τὴν ἐκληρώσῃ—τὴν ἡμέραν ἐκείνην, δὲν θὰ εἶπῃ καὶ πάλιν μόνον εἰς τὸν Καῖν· « τί ἔκαμες τὸν ἀδελφόν σου ; » Εἰς τὴν εὐκολον μητέρα, τὴν τυφλὴν, τὴν συγκαταβατικὴν, ἥτις ἄφησε νὰ πετάξῃ ἡ αἰδὼς καὶ ἡ σεμνότης τοῦ τέκνου τῆς, θὰ κράξῃ· « τί ἔκαμες τὴν θυγατέρα σου ; »

Ἡ πεποίθησις τοῦ Λαμβέρτου ἔλαβεν, ἔνεκα τῆς θέσεως, τόσον τόσον εὐγενῆ καὶ τόσον σοβαρὸν, ὥστε ἡ σύζυγός του, τῆς ὁποίας ἡ συνείδησις ἄλλως ἢ το τόσον ὀλίγον ἠσυχος, ἔκλινε τὴν κεφαλὴν ὡς ὑπὸ τὸ βῆρος κατάρας καὶ ἔκραξε·

« Μὲ τρομάζετε ! Μαρτύρομαι, ὡς ἐὰν ὁ Θεὸς αὐτὸς μὲ ἤκουεν, ἡ θυγάτηρ σας . . . . »

Διεκόπη ἀμέσως ὑπὸ τοῦ συζύγου τῆς.

« Δὲν χρησιμεύουν ὄρκοι ! Διίσχυρίζεσθε, ὅτι παρεβίασατε τὸν πρῶτον, τὸν ἱερώτερον πάντων· ἐν τίνι δικαίωματι ἀξιοῦτε νὰ μὲ κάμητε νὰ πιστεύσω ἐκεῖνον τὸν ὅποιον μέλλετε νὰ προσφέρητε ;

— Ἐχω τὸ δικαίωμα ὅμως . . . .

— Σιωπὴ κυρία.

— Ναί, ἔχω τὸ δικαίωμα καὶ καθήκον νὰ σὰς εἶπω. . . .

— Ἔρχεται τις! . . . μὴδὲ λέξιν περισσώτερον! Εἶναι ὁ Γεράρδος. Μὴδὲ λέξιν περισσώτερον σὰς λέγω.

— Σὰς τὸ ὑπόσχομαι.

— Ὁ Γεράρδος ἔχει ἤδη, ὡς καὶ ἡμεῖς, τὴν λύπην του καὶ τὴν κατασχύνην του· μὴ προσθέσεται τι εἰς ταῦτα. »

Ὁ Γεράρδος, ἐνδεδυμένος μὲ τὰ ἐνδύματα τοῦ ταξειδίου, ἐπίσης καταπεπληγμένος ὡς ἐκεῖνοι, τῶν ὁποίων τὴν συνομιλίαν εἶχε διακόψει, εἶπαν ἀποτεινόμενος πρὸς ἀμφοτέρους μὲ ὕφος τεθορυβημένον·

« Καλοὶ μου φίλοι, ἐσκόπευον νὰ ἀναχωρήσω χωρὶς νὰ σὰς ἴδω, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθην . . . Ἔρχομαι νὰ σὰς ἀποχαιρετήσω.

— Τί θέλει νὰ εἶπῃ ; . . .

— Ναι, κυρία, ἔρχομαι διὰ νὰ σὰς ἀποχαιρετήσω.

— Νὰ μὰς ἀποχαιρετήσητε, ἀλλὰ . . .

— Ἡ ἐκπληξίς σας, εἶπεν ὁ Λαμβέρτος πρὸς τὴν σύζυγόν του μὲ τόνον εἰρωνικόν, μετὰ τὸ συμβᾶν ἐκεῖνο . . .

— Ἄ! ναι . . . Οὕτω μὰς ἀφίνετε διὰ . . . πολὺν καιρὸν ; . . .

— Διὰ πάντοτε, κυρία.

— Διὰ πάντοτε. »

Ὁ Λαμβέρτος ἐνέβαλε σιωπηλῶς ὑπὸ τὸ ἐνδύμα καὶ τὸν χιτωνίσκον του, ἡμινηνεωμένον ὄντα, τὴν τεταραγμένην χεῖρά του, καὶ τὴν ἔθεσεν ὅλως συνεσταλμένην ἐπὶ τῆς καρδίας του, ὅπου ἠσθάνθη ἓνα τῶν πόνων ἐκεῖνων, οὗς ἡ ἰατρικὴ, εἰς τὴν γλῶσσάν της, καλεῖ ζωγραφικώτατα νυγματώδεις, διότι ὁμοιάζουν τὸ ἀποτέλεσμα κτυπήματος λόγχης.

« Ἄ! εἶναι μέγα δυστύχημα! ἐψιθύρισε ἡ κυρία Λαμβέρτου, εἶναι μέγα δυστύχημα! »

Ὁ Γεράρδος ἐπανελάβε·

« Δὲν ἐπίστευον χθὲς ὅτι θὰ χωρισθῶμεν σήμερον . . . Ὅχι . . .

— Μῆτε ἡμεῖς περισσώτερον, Κ. Γεράρδε.

— Οὕτω, μὰς ἀφίνεις διὰ παντός, εἶπε πάλιν ὁ Λαμβέρτος, ὅστις δὲν ἠδύνατο νὰ ἀποσπασθῇ τῆς καταθλιβούσης αὐτὸν ἐκείνης ἰδέας τῆς ἀποχωρήσεως.

— Τί θέλετε ; εἶπε καὶ ὁ Γεράρδος, ἤμεθα πολὺ εὐτυχεῖς.

— Ναι, πολὺ εὐτυχεῖς.

— Δὲν ἔχει οὕτω, Λαμβέρτε ; »

Ἡ κυρία Λαμβέρτου εἶπε προσέτι, ἰδιαίτερας καὶ βεβουθισμένη εἰς τὴν αὐτὴν ἀπελπισίαν.

« Καὶ ἐγὼ εἶμαι ἡ αἰτία! . . .

— Καὶ ποῦ ὑπάγεις, καλέ μου Γεράρδε, ἀφίνων μας ; . . .

— Ἐμπροσθέν μου.

— Ἐμπροσθέν σου! . . .

— Ὁ πρῶτος σιδηρόδρομος ὅστις θὰ παρουσιασθῇ. Τὴν ἐσπέραν, θὰ ἦμαί ἐκατὸν λεύγας μακρὰν ἀπ' ἐδῶ· εἰς τὸ Βορδῶ ἴσως. Μετὰ ταῦτα ὁ Ὀκεανὸς ἐμπρὸς μου. Εἰς τρεῖς ἐβδομάδας εἰς τὴν Ἀμερικὴν, εἰς ἓν ἔτος . . . Καὶ ἐγὼ ὅστις ἐλόγιζον νὰ διέλθω τὴν ζωὴν μου τόσον καλῶς ἐδῶ, μεταξὺ ὑμῶν τῶν δύο, ὅπου νύχαριστούμην τόσον! . . . Ἐμπρὸς, πρέπει νὰ κάμψωμεν τὴν σκηνὴν καὶ ν' ἀφήσωμεν νὰ πέσῃ ὁ πέπλος. Εἰς δρόμον!

Ὁ Λαμβέρτος ἔκυψε τὴν κεφαλὴν καὶ τὴν ἀπέστρεψεν ἡ σύζυγός του ἔφερε τὸ ῥινόμακτρόν της εἰς τοὺς ὀφθαλμούς.

« Εἰς δρόμον! ἐφέλλισε μὲ φωνὴν συντετριμμένην ὁ φίλος τοῦ Γεράρδου· οὗτος δὲ ἐπανελάβεν·

— Εἰς δρόμον! κραυγὴ φαιδρά, κραυγὴ ἐορτῆς, ὅταν ἀναλαμβάνῃ τις τὴν ὁδόν, ἵνα ἐπανεέλθῃ εἰς τὸν οἶκόν του· κραυγὴ σπαραξικάρδιος, ὅταν ἀναχωρῇ τις ἐξ αὐτοῦ . . . ὅταν ἀφίνη τις . . . Εἰς δρόμον λοιπόν! »

Ἡ κυρία Λαμβέρτου ἐντὸς τοῦ στήθους της, τοῦ ταρασσομένου καὶ φλεγόμενου ὑπὸ πασῶν τῶν φλογῶν ἄς ἐκράτει, ἄφησε νὰ ἐκφύγῃ ἡ κραυγὴ αὐτῆ, ἥτις ὅμως δὲν ἐξῆλθε τῶν

χειλέων της, κλεισθέντων ὑπὸ τῆς ὑποσχέσεως τῆς δοθείσης εἰς τὸν σύζυγόν της. «Δὲν πρέπει ν' ἀναχωρήσῃ!

— Θὰ σκέπτεσθε ὀλίγον περὶ ἐμοῦ, δὲν ἔχει οὕτως, φίλοι μου;»

Εἰς τὴν συγκινητικὴν ταύτην παράκλησιν τοῦ φίλου του, ὁ Λαμβέρτος ἀπεκρίθη διὰ τῶν λέξεων τούτων, αἵτινες προήρχοντο ἐπίσης ἐκ τῆς καρδίας,

«Γεράρδε!

— Φίλε μου.

— Κάμε μοι μίαν χάριν.

— Ὅμιλει.

— Πρὸ ὀλίγου καιροῦ ἔκαμες τὴν εἰκόνα σου.

— Ναί.

— Δός μοι τὴν εἰκόνα ἐκείνην . . .

— Τὴν εἰκόνα ἐκείνην . . .

— Διστάζεις; . . .

— Ὦ! ὄχι . . . ἀλλὰ τὴν εἰκόνα ἐκείνην . . . δὲν τὴν ἔχω πλέον, τὴν ἔδωσα εἰς τὴν . . .

— Ἦτις μοὶ τὴν ἐνεχείρισε, προσέθεσεν ἡ κυρία Λαμβέρτου.

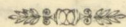
— Θὰ μοι τὴν ἀποδώσητε, εἶπεν ὁ Λαμβέρτος εἰς τὴν σύζυγόν του.

— Κρατήσατέ τὴν ἀμφοτέροι, εἶπεν ὁ Γεράρδος. Ἐπεθύμουν κατὰ τὴν ἀπουσίαν μου, κυρία, νὰ ἐδύνατο καθ' ἑκάστην νὰ σὰς εὐχαριστῇ διὰ τὰς καλὰς φροντίδας τὰς ὁποίας ἐλάβετε διὰ τὸν φίλον, διὰ τὸν καλλήτερον φίλον τοῦ συζύγου σας, δι' ἐκεῖνον . . . Ὅχι! μὴ ἐπανερχώμεθα πλέον εἰς ἐκεῖνο . . . Μὴ ὀμιλῶμεν πλέον . . . Τί καλὸν ἐκ τούτου; . . . Πρέπει ὅμως νὰ ὀμιλήσω περὶ ἐκείνης ἀκόμη μίαν φορὰν. Θὰ τῇ εἶπητε, κυρία, δὲν ἔχει οὕτως; . . . Ἦ! σὺ, φίλε μου . . . διότι ἐγὼ . . . ἐννοεῖτε . . . Ἦ ὄψις της . . . ἡ παρουσία μου . . . Θὰ τὴν ἐλύπειν παρὰ πολὺ

ἐὰν τὴν ἐπανεβλεπον . . . Ὦ! νὰ μὴ τὴν ἴδω πλέον ποτέ . . . ποτέ . . . ποτέ . . .»

Ἡ φωνὴ τοῦ Γεράρδου ἐσθέθη αἴφνης εἰς κρουνοὺς δακρύων δὲν τὰ ἐκράτησε πλέον, ἔρρευσαν ἐν εἴδει μακρῶν αὐλάκων ἐπὶ τῶν παρεῖάν του. Πρὸ πολλοῦ χρόνου τὸν ἐπνιγον. Ἐδειξε γυμνὴν τὴν λύπην του νὰ ἐγκαταλείψῃ οἰκειότητα πνεύματος καὶ καρδίας, ὡς ἐκείνην εἰς ἣν ἔζησε μέχρι τότε. Ἡ ζωὴ, ἣτις δὲν ἀριθμεῖται εἰς τὴν κλίμακα τοῦ χρόνου δι' ἐκείνους, οἵτινες σκέπτονται καὶ αἰσθάνονται, ἀλλ' ἣτις μετρεῖται κατὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν προσπαθειῶν τῶν ὀλίγων κατ' ὀλίγον καὶ πολυτίμω; συναζομένων ἡ ζωὴ του πλούσιον περιδέραιον δι' αὐτὸν, συνετρίβετο κατὰ τὸ μέσον, καὶ οἱ πλέον πλούσιοι μαργαρίται ἐπιπτον καὶ διασκορπίζοντο εἰς τὴν γῆν. Νὰ ἐπαναρχίσῃ ὅλον ἐκεῖνο! ἀλλὰ τί ἐπαναρχίζει τις; Ἐκεῖνοι οἵτινες ἐπαναρχίζουσιν οὐδέποτε ἤρχισαν. Οἱ κύτταροι τῆς καρδίας, ὡς ἐκεῖνοι τῶν κυψελῶν τῶν μελισσῶν, πληροῦνται ἐκ τῶν ἠδυτέρων πραγμάτων τῆς γῆς, ἐκ τοῦ χυλοῦ τῶν ἀληθεστέρων καὶ τῶν ποθεινοτέρων συγκινήσεων ἀλλ' ἐὰν κενῶνται, τότε, ὡς ἐκεῖνοι τῶν μελισσῶν, ἀποξηραίνονται, ἀρχνίζονται. Ὅχι! οὐδὲν ἐπαναρχίζει τις!

(Τὸ τέλος εἰς τὸ ἐπόμενον φυλλάδιον.)

ΤΟ ΤΕΚΝΟΝ ΤΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ.

Μετάφρασις ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ

ΥΠΟ ΑΓΓ. ΣΑΜΑΡΤΣΙΔΟΥ.

(Συνέχεια, ἴδε φυλλάδιον 9.)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Ἱστορία τοῦ Ροδόλφου. Ὁ Κ. καὶ ἡ Κ. Ὁρμαρ
τὸν υἱοβετοῦσι.

Καθ' ὅλην τὴν ὁδοπορίαν, καὶ καθ' ὅλον τὸ δεῖπνον, ὁ Κὺ-

ριος Ὄφμαν ἠρέυνα τὸν Ῥοδόλφον περὶ τοῦ μόνου πράγματος, τὸ ὅποιον τὸν ἐσύμφερεν. Ἄλλ' ἅμα ἐσηκώθησαν τῆς τραπέζης, ἐπέρασαν εἰς ἕτερον θάλαμον, ὅπου ἠδύναγκο ἀνευ μάρτυρος νὰ συνδιαλέγωνται.

« Ἀγαπητέ μοι φίλε, εἶπεν ὁ Κύριος Ὄφμαν πρὸς τὸν Ῥοδόλφον, περισσότερο σκέπτομαι τὸ συμβεβηκός σου, καὶ μᾶλλον πιστεύω ὅτι οἱ δύο ὑπηρεταί, οἵτινες σ' ἐγκατέλειψαν ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἐρήμου, ἐξετέλεσαν τοῦτο κατὰ διαταγὴν ἐκείνου ὅστις ἔγραφε τὴν ἐπιστολὴν ἐκείνην, ἥτις σὲ διέταττε νὰ τοὺς ἀκολουθήσῃς. Ἐὰν ὁ σκοπὸς τῆς ἐπιτυχίας των ἦτο ἡ αἰτία τῆς πράξεώς των, δὲν θὰ ἔφερον βεβαίως μεθ' ἑαυτῶν καὶ τὴν ἄμαξαν μετὰ τῶν ἵππων ἤθελον λάβει πρὸς τούτους καὶ τοὺς στολισμούς σου, καὶ δὲν ἤθελον σοὶ κάμει τὴν χάριν νὰ σοὶ ἀφήσωσι τὸ κιβώτιον.

— Ἄλλ' ὁ γράψας τὴν ἐπιστολὴν ταύτην εἶναι ἐκεῖνος, ὅστις εἶχεν ἀλληλογραφίαν μὲ τοὺς ἀνωτέρους μου.

— Δὲν ἐναντιῶμαι ποσῶς ὡς πρὸς τοῦτο, ἀλλὰ πρὶν σοὶ ἐκθέσω τί σκέπτομαι περὶ ὅλων τούτων, εὐαρεστήθητι νὰ μὲ εἰπῆς πῶς διήλθες τὰ παιδικὰ σου ἔτη.

— Ἡ μήτηρ μου ἀπέθανεν ἅμα μ' ἔφερον εἰς τὸν κόσμον· τὸν δὲ πατέρα μου ἀμέσως ἀπώλεσα μετὰ ταῦτα. Ὁ θεὸς μου, ἀποσπάσας με ἀπὸ τῆς τροφοῦ, εἰς τὴν ὁποίαν μ' ἐνεπιστεύθησαν, μ' ἐπεμψεν εἰς τὸ Ἀὔσθουργον εἰς μίαν ἐντιμον οἰκογένειαν καλλιτεχνῶν, ἥτις μ' ἐπρόσχεε μεγάλως. Ἀφιερῶθην εἰς τοὺς καλοὺς τούτους ἀνθρώπους, καθὼς τοῦτο συμβαίνει εἰς ὅλα τὰ παιδιά, ὅταν τὰ μεταχειρίζονται μὲ πραότητα ἐκεῖνοι, εἰς τοὺς ὁποίους ὀφείλουσι νὰ ὑπακούωσι. Τοῖς ὠμίλου πολλὰκις διὰ τὸν πατέρα μου, ἀλλὰ ἀπεποιοῦντο νὰ μὲ ἀπαντήσωσι, καὶ ὅταν ἔλεγον εἰς αὐτοὺς διατὶ ὁ θεὸς μου δὲν ἔρχεται νὰ μὲ βλέπῃ, ἔλεγον ὅτι αἱ ὑποθέσεις του δὲν τῷ ἐπέτρεπον νὰ λείπῃ ἀπὸ τὴν Βιέννην· ἀλλ' ὅτι ἅμα φθάσω εἰς τὴν νεανικὴν ἡλικίαν, θέλω ὑπάγει νὰ τὸν ἐνταμώσω. Ἐν τούτοις μετὰ τρεῖς μῆνας

ἔλαβον ἐπιστολὴν τοῦ θεοῦ μου, εἰς τὴν ὁποίαν μ' ἐσύμφερεν νὰ εἶμαι φρόνιμος, καὶ νὰ ὑπακούω εἰς ἐκείνους, τοὺς ὁποίους ὑπεχρέωσε νὰ μὲ ἀναθρέψωσι. Δωδεκαετῆς ὢν, ἐξῆλθον ταύτης τῆς οἰκίας, καὶ εἰσῆλθον εἰς οἰκοτροφεῖόν τι τῆς Ἀὔσθουργης, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ὁ θεὸς μου ἤθελε νὰ τελειοποιήσω τὰς σπουδὰς μου, καὶ νὰ ἐτοιμασθῶ ἀκολουθῶν νὰ εἰσέλθω εἰς τὸ ἐμπορικὸν στάδιον. Ἐν πράγμα τότε μ' ἐξέπληξεν, ὅτι αἱ ἐπιστολαί, τὰς ὁποίας ἐκ Βιέννης ἐλάμβανον, ἐνέφαινον ὀλιγοτέραν τῶν παρελθουσῶν στοργῆν· ἐκεῖναι δὲ, τὰς ὁποίας οἱ ἀνωτέροί μου ἐλάμβανον, ἦσαν ἐπιστολαὶ μόνον ἐμπορικαί. Ὀλίγον λοιπὸν ἐρρόντιζον διὰ τὴν ἀνατροφὴν καὶ πρόδόν μου.

Ἄφειλον εἰσέτι νὰ μείνω τρεῖς μῆνας εἰς τὴν Ἀὔσθουργην, διότι μόλις ἤμην 15 ἐτῶν, ὅταν ἀφῆνης, μίαν ἡμέραν, βλέπω μίαν ἄμαξαν, ἥτις ἐσταμάτησε ἔμπροσθεν τῆς οἰκίας, ὁδηγουμένην ὑπὸ δύο ἀνθρώπων, τοὺς ὁποίους ποτὲ μου δὲν εἶδα. Μὲ ἠρώτησαν πάραυτα καὶ μοὶ ἔδειξαν τὴν ἐπιστολὴν τὴν ὁποίαν σὰς ἔδειξα· ἔδωκαν καὶ ἕτεραν πρὸς τὸν διευθυντὴν τοῦ καταστήματος, καὶ οὗτος μοὶ ἀνήγγειλεν, ὅτι ὠφείλω νὰ ἀναχωρήσω ἀμέσως διὰ Βιέννην. Δυσαρεστημένος ἀπεχαιρέτησα τοὺς διευθυντὰς καὶ τοὺς φίλους μου, καὶ ἠκολούθησα τοὺς δύο ἀνθρώπους, τοὺς ὁποίους ὁ θεὸς μου μ' ἔστειλεν. Διήλθομεν τὸ Μόναχον χωρὶς νὰ σταματήσωμεν ἐκεῖ καὶ τὴν ἐπαύριον τῆς ἀναχωρήσεώς μας ἐφθάσαμεν εἰς τὸ Σαλσθούργον. Ἐδῶ ἐμείναμεν ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας, ἀλλὰ τὸ αἷτιον δὲν ἐγνώριζον παρετήρησα μόνον, καὶ μετ' ἀνησυχίας τινος, ὅτι οἱ ὁδηγοί μου σχεδὸν πάντοτε ἔλειπον ἀπὸ τὸ μέρος εἰς ὃ διεμένομεν. Εἰς τὰ ἐνδομυχα ὅμως τῆς ψυχῆς μου πολλάκις περιεφρόνου, τὰς ἀπιστίας, τὰς ὁποίας διήγειρεν εἰς ἐμὲ ἡ ξένη αὕτη συνοδία, καὶ ὅταν μοὶ ἀνήγγειλον ὅτι θὰ ἐξακολουθήσωμεν τὸν δρόμον μας, ἀνέβην εἰς τὴν ἄμαξαν, χωρὶς νὰ κάμω τὴν παραμικρὰν παρατήρησιν διατὶ ἠργοπορήσαμεν.

Σήμερον δὲ καθ' ἣν στιγμὴν κατεβαίνομεν τὴν πλευρὰν, εἰς τὴν ὁποίαν ἠτύχησα νὰ Σὰς ἀπαντήσω, οἱ ὁδηγοί μου μὲ εἶπον

ὅτι οἱ ἵπποι ἦσαν κοπιασμένοι, καὶ ἔπρεπε νὰ τοὺς ἀφήσωμεν ἐλευθέρους. Κατέβην λοιπὸν εἰς τὴν γῆν καὶ ὑπῆγα νὰ περιδιαβάσω εἰς τὸ πλησίον δάτος, ὅπου μὲ εἶπον, ὅτι εὐρίσκειτο θαυμάσιον σπήλαιον. Ἀφοῦ, μάτην, ἐζήτησαν ἐπὶ πολὺν χρόνον τὸ σπήλαιον τοῦτο, ἐπανήλθον εἰς τὰ ἴδια διὰ νὰ αἰτήσω νεώτερα γνωρίσματα τοῦ μέρους, εἰς ὃ ἔκειτο. Ὅποια ὑπῆρξεν ἡ ἐκπληξις, ὅτε ἀντὶ τῆς ἀμάξης, ἐθεώρησα τὸ κιβώτιόν μου μόνον! Ἐπλησίασα εἰς τὴν ἄκραν τοῦ δρόμου καὶ πλανῶν τὰ βλέμματά μου εἰς τὴν πεδιάδα, εἶδον τὴν ἀμαξάν, ἣτις ἀπεμακρύνετο βιαίως. Εἰς τὴν ταρχήν μου, ἐλησμόνησα ὅτι ἦτον ἀδύνατον νὰ τοὺς ἀπαντήσω, καὶ ἔτρεχα κατόπι τῶν, φωνάζων. Ὅταν δὲ ἐσταμάτησα, καὶ εἶδον, ὅτι αἱ φωναὶ μου ἔμενον ἀνευ ἀνταποκρίσεως ἐπέστρεφον κατηφῆς πρὸς τὸ κιβώτιόν μου, τὸ ὁποῖον εἶχον ὑποκάτω δένδρου τινος θεμενόν.

Ἐνῶ ὁ Ῥοδόλφος ὠμίλει, πικρὰ δάκρυα ἔβρεον ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς τῆς Κυρίας Ὁρμυαν, ἣτις, καθὼς καὶ ὁ σύζυγός τῆς, ἀπεκάλυψεν ἤδη τὴν ἀλήθειαν· ἀλλ' οὔτε αὐτὴ οὔτε ὁ σύζυγός τῆς, ἐτόλμων νὰ ὁμιλήσωσι.

«Κλαίετε Κυρία, εἶπεν ὁ Ῥοδόλφος μὲ φωνὴν, ἣτις ἐπρόδιδε τοὺς ἀπαιτίους φόβους, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἡ ψυχὴ του ἦτον ἐμπλεως.

— Ἀγαπητέ μου φίλε, εἶπεν ὁ Κύριος Ὁρμυαν, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον μὰς ἐξέθεσας συμφωνεῖ μὲ τὴν γνώμην τὴν ὁποίαν ἤδη εἰς τὴν διάνοιαν μου ἔσχον, ὡς ἐκ τοῦ τρόπου μὲ τὸν ὁποῖον ἐγκατελείφθης ὑπὸ τῶν δύο ἐκείνων, τοὺς ὁποίους ἔπρεπε νὰ θεωρῆς ὡς ὑπασπιστάς σου, ὡς φίλους σου· ἀλλὰ δὲν τολμῶ νὰ σοὶ τὸ εἶπω.

— ὦ ὁμίλει! Κύριε, ἐπανελάθην ὁ Ῥοδόλφος, ὅποια καὶ ἂν εἶναι ἡ γνώμη σας, προτιμῶ νὰ τὴν γνωρίσω παρὰ νὰ μένω ἐπὶ πολὺ εἰσέτι εἰς τὴν σκληρὰν ταύτην ἀπορίαν. Ἐγνωρίζον ὀλίγον τὸν κόσμον, καὶ ὅ,τι γνωρίζω περὶ αὐτοῦ εἶναι μᾶλλον ἐκ τῆς μελέτης ἢ ἐκ τῆς πείρας· ἀλλ' ὅποια καὶ ἂν εἶναι ἡ

κακία τῶν ἀνθρώπων, εἶμαι βέβαιος ὅτι ὁ Θεὸς δὲν θέλει μὲ ἐγκαταλείψῃ ποσῶς, διότι εἶναι πατὴρ καὶ προστάτης τῆς χήρας καὶ τῶν ὀρφανῶν, καὶ ποτὲ δὲν ἤκουσα νὰ λέγωσιν, ὅτι ἀπέβριψε τὴν δέσπιν ἐκείνου, ὅστις τὸν καθικέτευσε, μετὰ πίστεως καὶ εὐλικρινείας.»

Ζωηρὸν ἐρύθημα διεχύθη ἐπὶ τῶν αἰετῶν μελανῶν παρειῶν τοῦ Κυρίου Ὁρμυαν· τῷ ἐφάνη ὅτι οἱ τόσον ἀπλοῖ οὔτοι λόγοι, καὶ οἱ τόσον ἀθῶοι, ἦσαν δι' αὐτὸν μία ἐπίπληξις, διότι ἐγκατέλειπεν ἄλλοτε τὸν Θεόν, ὅστις εἶναι ὁ παρηγορητὴς τοῦ Χριστιανοῦ, εἰς τὰς δοκιμασίας τοῦ κόσμου τούτου.

Ἡ Κυρία Ὁρμυαν δὲν ἔστρεψε τοὺς ὀφθαλμούς τῆς οὔτε μίαν στιγμὴν ἀπὸ τὸν σύζυγόν τῆς· αὐτὴ ἐφοβείτο νὰ τῷ ὁμιλήσῃ, ἀλλὰ τὸ ἱκετευτικὸν βρέμμα τῆς ἐξέφραζε ἀρκούντως τὴν εὐχαρίστησιν τὴν ὁποίαν ἐδοκίμαζε βλέπουσα αὐτὸν πράττοντα ἀγαθοεργίαν. Ἐν τούτοις ὁ Κύριος Ὁρμυαν ἐσίγα, καὶ δὲν ἐτόλμα νὰ ἰδῆ μῆτε τὴν σύζυγόν του, μῆτε τὸν νέον.

«Ἡ σιωπὴ σας μ' ἐκπλήττει, τέλος εἶπεν ὁ Ῥοδόλφος· πιστεύετε λοιπὸν ὅτι οἱ ὀδηγοὶ μου τὰ πάντα ἐξετέλεσαν κατὰ διαταγὴν τοῦ Θεοῦ μου;

— Ἀναγκάζομαι νὰ τὸ πιστεύσω, ἐπανελάθην ὁ Κύριος Ὁρμυαν· ἐπειδὴ δὲ δὲν γνωρίζω οὐδὲ ὅπως τὸν Θεὸν σου μοὶ ἐπιτρέπεται νὰ ὑποθέσω ὅτι σὰς ἠπάτησε. Ἔχει τέκνα;

— Ἦκουσα πολλάκις ὅτι ὁ μόνος κληρονόμος ἐκ τῆς οἰκογενείας του ἦμην ἐγώ.

— Αὐτὸ μὲ ἐκπλήττει. Ἐν τούτοις μὴν ἀποθαρῶνησαι· ἡ θέσις σου εἶναι δυσάρεστος, εἶναι ἀληθὲς, ἀλλ' εἶσαι ἀκόμη νέος, καὶ δύνασαι νὰ λάβῃς τὸν δρόμον σου εἰς τὸν κόσμον τόνσον κελῶς, ὡς καὶ πολλοὶ ἄλλοι νέοι ὀρφανοὶ καὶ ἐγκαταλειμμένοι ὡς σέ. Εἶπες προηγουμένως, ὅτι ἀναθέτεις τὰς ἐλπίδας σου εἰς τὴν Θεῖαν Πρόνοιαν, καὶ ἔχεις δίκαιον διότι αὐτὴ ποτὲ δὲν θὰ σὲ ἀφήσῃ. Πολλοὶ ἀτυχεῖς ὀφείλουσι τὰς δυστυ-

χίας εἰς τὴν ἔλλειψιν πίστεως πρὸς τὴν καλοσύνην ἐκείνου, ὅστις, δοκιμάζων τὸν δίκαιον τὸν ὑποστηρίζει· καὶ τὸν παρηγορεῖ εἰς τὰς δυστυχίας τὰς ὁποίας τῷ ἐπιστέλλῃ.»

Οἱ τελευταῖοι οὗτοι λόγοι, οἱ μετὰ τούτου κόπου καὶ δυσκολίας προφερθέντες, καὶ ἡ μετὰ ταῦτα σιωπὴ, ἔδειξαν εἰς τὴν Κυρίαν Ὁρμῆαν, ὅτι ὁ σύζυγος ἠσθάνετο πόσον ὀλίγον ὠμίλησε περὶ Προνοίας, ἐνῶ ἐπὶ τοσοῦτον ἀμφέβαλλεν.

Ἄλλ' ἐδῶ χαρακτηρίζεται πάλιν, ὅτι εἶναι ἄνθρωπος ὁ ὁποῖος δὲν ἐμμένει εἰς τὰς κλίσεις του· καὶ πράττων τὸ κακόν, συμβουλεύει τὸ καλόν, καὶ ἐνῶ ἀκολουθεῖ τὴν εὐκολὴν ὁδὸν τῆς κακίας ἐνθαρρύνει ἐκείνους, τοὺς ὁποῖους βλέπει ὅτι βαδίζουσι τὴν σκολιὰν ὁδὸν τῆς ἀρετῆς.

«Ἀγαπητέ μοι Ῥοδόλφε, ἐπανάλαβε μετὰ τούτου ὁ Κύριος Ὁρμῆαν, σὲ λυποῦμαι ὡς νὰ ἦτο ὁ ἴδιος υἱός μου· καὶ καθὼς ὁ πατὴρ δὲν ἐγκαταλείπει τὸ τέκνον εἰς τὸν ὄλεθρον, δὲν δύναμαι πλέον νὰ σὲ ἀφήσω. Διὰ τοῦτο λοιπὸν μεῖνε μεθ' ἡμῶν, ὡς υἱός μας· καὶ ἐὰν βραδύτερον ἀνκαλύψωμεν τὸν θεῖόν σου, θ' ἀκούσῃ μόνος τὴν φωνὴν τῆς συνειδήσεως, τὴν φωνὴν τοῦ αἵματος, εἰς τὴν ὁποίαν δὲν πρέπει νὰ μένωμεν κωφοί, ἐὰν εἴμεθα ἄνθρωποι. Ἐὰν τοῦναντίον ἐμμένῃ νὰ σὲ ἀποξενώσῃ, τότε καλὰ! Ὁ Θεὸς ὑπόσχεται νὰ σὲ δικαιώσῃ ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου, καὶ νὰ φανερώσῃ τὴν πατρικὴν κληρονομίαν σου. Ἔως τότε μένε μαζὶ ἡμᾶς, καὶ ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν καὶ αἱ ἐνέργειαι μένουσι ἀτελεσφόρητοι, πρὸς ἀνακάλυψιν τοῦ θεοῦ σου, θέλωμεν προσπαθήσει νὰ σοὶ εὐρωμεν στάδιον, εἰς τὸ ὁποῖον θὰ εἶσαι κύριος, νὰ βοηθῆς καὶ ἄλλους.

— Ἀγαπητέ μοι Κύριε, εἶπεν ὁ Ῥοδόλφος χύνων δάκρυα χαρᾶς καὶ εὐγνωμοσύνης, αἱ πρὸς ἐμὲ καλοσύναι Σας εἶναι ἀνεκφραστοί. Τὰς δέχομαι, διότι ἔχω τὴν σταθερὰν ἰδέαν, ὅτι ἡ Πρόνοια σὰς ἐνέπνευσε τοῦτο, καὶ θὰ φανῶ ἔνοχος ἐνώπιόν τῆς, ἐὰν ἀποποιηθῶ εἰς αὐτὴν ταύτας.

Ἄλλὰ δεχόμενος τὰς γενναίας προσφορὰς Σας, ἔχω τὰς ἐλπίδας μου εἰς τὸν Ὑψιστον, ὅτι βραδύτερον θὰ μοὶ χωρηγήσῃ τὰ μέσα νὰ δεῖξω ὄλην μου τὴν εὐγνωμοσύνην. . . .

— Αἱ! ἄς ἀφήσωμεν ταῦτα, διέκοψεν ὁ Κύριος Ὁρμῆαν· δὲν εἶναι λόγος περὶ εὐγνωμοσύνης. Ἴδου ὑπόθεσις τελεία· θὰ εἶσαι τὸ τέκνον μας. Ἴδου ἡ μήτηρ σου.»

Λέγων τοὺς λόγους τούτους, ἔδειξε τὴν γυναῖκα του, ἥτις μέχρι τῆς ὥρας ἐκείνης ἔμενον ἀπλῶς ὡς θεατῆς· διότι αὕτη ἐγνώριζε τὸ ἀλλόκοτον ὕφος τοῦ συζύγου τῆς, καὶ ἐφοβεῖτο νὰ τὸν δυσαρεστήσῃ διὰ τὴν εὐχαρίστησιν, τὴν ὁποίαν συνέλαβε ἐξ ἀρχῆς νὰ ἀναλάβῃ τὸν ὄρφανόν ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς.

«Εὐχαριστῶ, ἀγαπητέ μου φίλε, εἶπεν αὕτη λαμβάνουσα τὰς χεῖρας τοῦ συζύγου τῆς, καὶ θλίβουσα αὐτάς εἰς τὰς ἰδικὰς τῆς μετ' ἐνεργείας. Ὁ Ῥοδόλφος ἔσται δι' ἡμᾶς τὸ τέκνον τῆς Προνοίας, διότι αὕτη εἶναι ἐκείνη, ἥτις τὸ ἐπεμψεν εἰς ἡμᾶς.»

Ὁ Κύριος Ὁρμῆαν, ἀφοῦ συνεβούλευσε τὸν Ῥοδόλφον, τὸν ὠδήγησε εἰς τὸν προετοιμασθέντα δι' αὐτὸν θάλαμον, καὶ εὐχρηθεὶς εἰς αὐτὸν τὴν καλὴν νύκτα, ἐπῆγε πρὸς ἀπάντησιν τῆς γυναίκῆς του.

(Ἀκολουθεῖ).

ΔΙΣΧΥΛΟΙ

ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ ΔΕΣΜΩΤΗΣ.

(Συνέχεια ἴδε φυλλάδιον 9.)

Πολλοὶ κατηγοροῦσαν τὸν Δίσχυλον, ὅτι ἠθέλησε νὰ δεῖξῃ εἰς τοὺς θεατὰς τιμωρίαν, ἥτις ἐμπνέει μᾶλλον τρόμον, παρὰ συμπάθειαν· ἀλλ' ὅμως ἐλησμόνησαν ὅτι οἱ Τραγικοὶ Ἕλληνες, ἐζωγράφουν πολλάκις τὰς τοῦ σώματος ταλαιπωρίας, ὅπως ἀνα-

πτύξωτι ἔτι μᾶλλον τὰς εὐγενεῖς τάσεις τῆς ψυχῆς, καὶ ὑπὸ τὸ βαρὺ ἀκόμη σθένος τοῦ πόνου. Ἐκ τῶν εἰκόνων τούτων ὁρμώμενοι, ἀνύφουν τοὺς θεατὰς των εἰς τὸ αἰσθημα τοῦ θαυμασμοῦ, ὅπου ἔπαυε πᾶσα ἄλλη τραγικὴ συγκίνησις. Ἐπειδὴ δὲ μόνος καὶ ἀληθὴς σκοπὸς τῆς τραγωδίας ταύτης, εἶναι ἡ καταδειξις τοῦ ὑψηλοῦ χαρακτῆρος τοῦ Προμηθεῶς, διὰ τοῦτο βλέπομεν εὐθύς ἐξ ἀρχῆς τὸν ποιητὴν, αὐτὸ καὶ μόνον καταδιώκοντα. Ἐν τῇ πρώτῃ σκηνῇ, βλέπομεν τοὺς δημίους του νὰ τὸν ὑβρίζωσι καὶ νὰ τὸν σκώπτωσιν, ἀλλ' ὅμως ἀπάντησιν μόνον νὰ ἔχωσι τὴν ἐκφραστικὴν σιωπὴν του. Μετὰ τὴν ἀποχώρησιν ὅμως τούτων, ὁ Προμηθεὺς ἀφίνει νὰ ἐκλάμψωσι λόγοι ἐνδομύχου πόνου καὶ θλίψεως, καὶ πρὸς τὰ περιστοιχοῦντα αὐτὸν ἀναίσθητα πράγματα ἀποτεινόμενος, ἀπολύει τὴν ψυχὴν του ν' ἀνέλθῃ εἰς ὕψος, ὅθεν πλέον δὲν δύναται νὰ καταβῇ, καὶ σαφῶς δεικνύει ὅτι ἡ ἠθικὴ ταλαιπωρία τὸν καταβάλλει περισσότερον τῆς σωματικῆς. Ἡ γλῶσσα καὶ ἡ ἔκφρασις τοῦ μέρους τούτου τῆς τραγωδίας εἶναι ἀμίμητος καὶ ἀξία τῆς Αἰσχυλείου γραφίδος (1).

Ὡ δῖος αἰθὴρ καὶ ταχύπτεροι πνοαί,
ποταμῶν τε πηγαὶ ποντίων τε κυμάτων
ἀνήριθμον γέλασμα, παμμήτορ τε γῆ,
καὶ τὸν πανόπτην κύκλον ἡλίου καλῶ
ἴδουσθέ μ' οἷα πρὸς θεῶν πάσχω θεός. κ.τ.λ.

Ἐν γένει πάντα καλῶς ἔχουσιν ἐν τῷ θαυμαστῷ τούτῳ δράματι, καὶ οὐδὲν παρεμβάλλεται ἄνευ σκοποῦ καὶ λόγου. λ. χ. ἡ εἴσοδος τοῦ χοροῦ φυσικωτάτη εἶναι, διότι ἄπαξ θεθείσας ὡς μέρους τῆς ἐκτελέσεως τῆς καταδίκης, κορυφῆς ὅρου τινος τῆς ἀβάτου Σκυθίας, ὅπερ ἐστρέφετο, εἴτε πρὸς τὸν Σκυθικὸν Ὀκεανόν, εἴτε τὸν Εὐξείνιον Πόντον, ἄλλος δὲν ἠδύνατο νὰ τελέσῃ τὸν χορὸν, παρὰ τὰς Ὀκεανίδας νύμφας, αἵτινες τότε μόνον ἔρχονται, ὅταν ὁ κτύπος τῶν ἐμπηγομένων ἤλων κινῇ τὴν περιέργειάν των, ὡς καὶ αἱ ἴδιαι τὸ ὁμολογοῦσιν (2).

(1) στχ. 82. — (2) στχ. 133.

Κτύπου γὰρ ἄχῳ χάλυβος
διῆξεν ἄντρων μυχόν, ἐκ δ' ἐπληξέ μου
τὰν θεμερῶπιν αἰδῶ
σύτην δ' ἀπέδιλος ὄχω πτερωτῶ.

Δὲν φέρει δὲ τὴν ἰὼ ἐπὶ τῆς σκηνῆς ὁ ποιητὴς, ἔχουσιν τῆς δαμάλεως τὴν μορφήν, ὡς τινες ἐνόμισαν, ἀλλὰ συμβιβάζων τὴν κοινὴν παράδοσιν μετὰ τῆς σοβαρότητος τοῦ θεάτρου, τῇ ἀποδίδει μόνον τὸ διπλοῦν κέρασ. Διὰ τοῦτο ἀκούει τις τὸν χορὸν λέγοντα κατὰ τὴν ἔλευσιν αὐτῆς ἐπὶ τῆς σκηνῆς.

Κλύεις φθέγμα τὰς βούκερω παρθένου;
καὶ ἀλλαχοῦ τὸν Προμηθεῖα λέγοντα πρὸς τὸν χορὸν.

ἀκούσασθ' οἷα χρὴ πάθη

Τλῆναι πρὸς Ἥρας τὴν δε τὴν νεάνίδα. (1)

Τιουτοτρόπως εὐχαριστεῖ μὲν τὸν θεατὴν, εἰς τὸν ὅποιον ἤθελε προξενῆσαι οὐχὶ καλὴν ἐντύπωσιν ἢ ἐμφάνισιν αὐτῆς ὑπὸ τὸ κτηνώδες σχῆμα, τῷ παρέχει δὲ διὰ τοῦ διπλοῦ ἐκείνου συμβόλου αἰτίαν ν' ἀναπολήσῃ τὸν κοινὸν μῦθον, ὅστις μᾶλλον εἰς ἐπικλὴν ποιήσιν ἀρμόζει καὶ ἐν ἐκείνῃ καλλυνόμενος ἀρέσκει καὶ συγκινεῖ. Στήριγμα τῶν λόγων μας ἔστω, ἢ ἐν ταῖς Μεταμορφώσεσι τοῦ Ὀβιδίου περικοπὴ τοῦ μύθου τῆς Ἰοῦς. Πόσον θλιβερὰ εἶναι ἡ προσέλευσις τῆς Ἰοῦς ὑπὸ τῆς δαμάλεως τὴν εἰκόνα, πρὸς τὸν μὴ γνωρίζοντα καὶ θρηνοῦντα τὴν ἀπώλειαν αὐτῆς πατέρα της Ἰναχον! Πόσον ἐλκύει τὸν ἔλεον ἡμῶν μετὰ τὴν ἀναγνώρισιν αὐτῆς, ἡ θρηνοδία τοῦ δυστυχοῦς πατρὸς, ὅστις δὲν δύναται ν' ἀκούσῃ πλέον τὴν θυγατέρα του λαλοῦσαν, ἐνῶ περιπτύσει τὸν λαιμόν της καὶ τὸν βρέχει μὲ δάκρυα! Ἄς ἀκούσωμεν τὸν Ὀβιδιον. (*)

«Me miserum!» exclamat pater Inachus, inque gementis
Cornibus et niveæ pendens cervice juveneæ,

(1) Ἴδε περὶ τούτου ὡσαύτως σ. 607 964.

(*) Ὀβιδ. Μεταμ. β. ἀ. 140.

«Me miserum ! ingeminat. Tune es quæsitæ per omnes,
Nata, mihi terras ! Tu, non inventa, reperta
Luctus erat levior. Retices, nec mutua nostris
Dicta refers ; κ.τ.λ.

« ὦ δυστυχῆς ἐγώ ! ἀνέκραξεν ὁ Ἰναχος, ἐναγκαλιζόμενος
» τὴν δάμαλιν καὶ πίπτων ἐπὶ τοῦ τραχήλου τῆς. Δυστυχῆς ἐγώ
» πατήρ ! εἶπε διπλασιάζων τοὺς στεναγμούς του ! Ἴδου λοιπὸν
» ἡ κόρη ἐκέλευε τὴν ὁποίαν πανταχοῦ ἐζήτουν. ὦ ! ἤττον δυ-
» στυχῆς ἤμην ὅταν ἠγνόουν τὴν τύχην σου, παρὰ σήμερον ὅταν
» σ' ἀνευρίσκω. Σιωπᾶς, δὲν ἀποκρίνεσαι εἰς τὰ παράπονά μου,
» ἐκ τῶν μυχῶν τοῦ στήθους σου μόνον στεναγμούς ἐκβάλλεις,
» καὶ μυκᾶσαι διὰ τὰ μ' ἀποκριθῆς κατὰ τὸ δυνατόν. κ.τ.λ.

Καὶ τὸ διαλογικὸν μέρος θαυμαστὸν ζωηρὸν καὶ δραματι-
κώτατον εἶναι· ἐκ τοῦ ὅλου δὲ δράματος, μέρος τοῦ μεταξὺ
Προμηθέως καὶ Ἑρμοῦ διαλόγου τιθέντες πεποιοῦμεν, ὅτι ἀρκοῦν-
τως καταδεικνύομεν τοῦτο. Δὲν τολμῶμεν νὰ μεταφέρωμεν
εἰς τὴν νεωτέραν ἡμῶν γλῶσσαν τὸν ὑψηλὸν τοῦτον διάλογον,
διότι ἀδύνατον εἶναι νὰ ἐπιτύχωμεν, ὅπως διατηρήσωμεν τὸ ὑ-
ψηλὸν καὶ ἀμίμητον τῆς ἐκφράσεως. Τὸ παραθέτομεν ὅπως ἔ-
χῃ (*).

ΕΡ. Τοιοῦτοδὲ μέντοι καὶ πρὶν αὐθαδίσμασιν
ἐς τάσδε σαυτὸν πημονάς καθώρμησας.

ΠΡ. Τῆς σῆς λατρείας τὴν ἐμὴν δυσπραξίαν,
σαφῶς ἐπίστατ' οὐκ ἂν ἀλλάξαιμι· ἐγώ.
Κρεῖσσον γὰρ οἶμαι τῆδε λατρεύειν πέτρα
ἢ πατρὶ φῦναι Ζηνὶ πιστὸν ἄγγελον.
Οὕτως ὑβρίζειν τοὺς ὑβρίζοντας χρεών.

ΕΡ. Χλιδᾶν ἔοικας τοῖς παροῦσι πράγμασι.

ΠΡ. Χλιδῶ ; χλιδῶντας ὡς τοὺς ἐμούς ἐγώ
ἐχθροὺς ἴδοιμι· καὶ σὲ δ' ἐν τούτοις λέγω.

(*) σ. 964. καὶ ἐφεξῆς.

ΕΡ. Κλύω σ' ἐγὼ μεμνητότ' οὐ σμικρὰν νόσον.

ΠΡ. Νοσοῦμ' ἂν, εἰ νόσημα τοὺς ἐχθροὺς στυγεῖν.

ΕΡ. Εἴης φορητὸς οὐκ ἂν, εἰ πράσσεις καλῶς.

ΠΡ. Ὁμοί ! ΕΡ. Τόδε Ζεὺς τοῦπος οὐκ ἐπίσταται.

ΠΡ. Ἄλλ' ἐκδιδάσκει πάνθ' ὁ γηράσκων χρόνος.

ΕΡ. Καὶ μὴν σύγ' οὔπω σωφρονεῖν ἐπίστασαι.

ΠΡ. Σὲ γὰρ προσπύδων οὐκ ἂν ὄνθ' ὑπέρετην. κ.τ.λ.

Καλῶς ἐπίσης ὁ ποιητὴς ἐλκύει τὴν περιέργειαν καὶ κινεῖ τὸ
διάφορον τοῦ θεατοῦ, οὐχὶ πλέον ὡς ἐν ἄλλαις τραγωδίαις διὰ
τῶν διηγήσεων τῶν ἀγγέλων καὶ ἐξαγγέλων, ἀλλὰ διὰ λόγων
καὶ ἐκφράσεων τινῶν τοῦ πάσχοντος θεοῦ πρὸς τὸν χορὸν καὶ
τὴν Ἰώ. Ενῶ π. χ. διηγῆται τὰ πάθη αὐτῆς πρὸς τὸν χο-
ρὸν, καὶ ἐκεῖνος στενάζει διὰ ταῦτα, ὁ Προμηθεὺς ἀποκρίνεται.

Πρὸ γε στενάξεις καὶ φόβου πλέα τις εἶ-

Ἐπίσχεσ ἐς τ' ἂν καὶ τὰ λοιπὰ προσμάθης.

Καὶ πρὸς τὴν Ἰώ, λέγει.

... Οὐς γὰρ νῦν ἀκήκοας λόγους,

εἶναι δόκει σοι μηδέπω ἴ προσομίαις.

Καί,

τί που !

δράσεις, ὅταν τὰ λοιπὰ πυθάνῃ κακά ;

Τοιοιουτοτρόπως ἀπαύστως ἔχει προσεκτικὸν καὶ ἀνυπόμονον
τὸν θεατὴν, καὶ ἐπιτυγχάνει ὅ,τι ἀλλαγῆ ἄλλως ἐπέτυχεν.

Τὴν σκηρικὴν δὲ μεγαλοπρέπειαν, δὲν δύναται τις παρὰ τὰ
θαυμάσια, ὡς οὐσαν καταπληκτικὴν. Ἀπορρώγες βράχοι, Ὀκεα-
νίδες νύμφαι, φερόμεναι ἐπὶ πτερωτοῦ ὀχήματος, ὁ Ὀκεανὸς ἐπὶ
τοῦ ταχυπτέρου τοῦ οἰωνοῦ, ὁ πτεροφόρος Ἑρμῆς, οἱ κεραυ-
νοὶ καὶ αἱ βρονταί, ἡ ἀλληλομαχία τῶν στοιχείων, οἱ σεισμοί,
ταῦτα πάντα ἦσαν τὰ ἐξωτερικὰ κοσμήματα τοῦ μεγάλου
τούτου δράματος. Ἦσαν δὲ ταῦτα μηχανουργήματα τοῦ ἀρχι-
τέκτονος Ἀγαθάργου, τὸν ὁποῖον πάντοτε ὁ Αἰσχύλος μετεχει-

ρίσθη πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν τοιούτων κατασκευασμάτων, τῶν ἀποτελούντων τὴν σκηνηκὴν ἐπίδειξιν.

Ἡ τραγωδία αὕτη διηρέθη εἰς πέντε μέρη ὑπὸ τῶν νεωτέρων, τῶν θελούντων νὰ διαιρῶσιν εἰς πράξεις καὶ τ' ἀρχαία δράματα. Ἐχει δὲ ἡ διαίρεσις αὕτη οὕτως. Ἀπὸ τοῦ 1—283 στίχου πρᾶξις πρώτη, ἀπὸ τοῦ 283—434, δευτέρα, ἀπὸ τοῦ 434—562, τρίτη, ἀπὸ 562—914, τετάρτη, καὶ ἀπὸ τοῦ 914 μέχρι τέλους, πέμπτη.

(ἀκολουθεῖ.)

Ἡ ΗΡΩΙΣ ΜΙΑΣ ΝΥΚΤΟΣ.

(Συνέχεια, ἴδε φυλλ. Θ').

« Ἀχ! εἶπεν ὁ Κάρολος ἢ ἂν δυνήθω νὰ φθάσω εἰς Γαλλίαν, ὁ ἀδελφός μου Λουδοβίκος XIV δὲν θ' ἀρνηθῆ στρατὸν καὶ στόλον εἰς τὸν ἐγγονον τοῦ Μεγάλου Ἑρρίκου IV, θὰ δυνήθω ν' ἀνακτήσω τὸ στέμμα μου, καὶ, ἐξακολουθήσων ἀπευθίνων γλυκὺ μειδιάμα πρὸς τὴν νέαν ξενοδόχον του, θὰ εὐχαριστήσω βασιλικῶς τὴν μιλεδὴ διὰ τὴν εὐγενῆ φιλοξενίαν της.

— Ἀχ! Μεγαλειότατε, ἀπεκρίθη ἐκείνη χαίρουσα, διὰ τὴν θυγατέρα τῶν δούλων σου, λόγοι τοιοῦτοι ἰσοδυναμοῦν μὲ βασιλείον . . . »

Ἡ συνδιάλεξις ἐξηκολούθει οὕτως, ὅποτε κλαγγὴ ξιφῶν καὶ περυσιτῆρων συγκρούομένων, βήματα ἵππων καὶ ἡ φωνὴ αὐτῆ,

« Ἀνοίξατε! ἐν ὀνόματι τοῦ Παρλαμέντου » ἀντήχησαν ἐξώθεν ὡς κτύπος κεραυνοῦ ὑπερέχων τῆς φωνῆς τῆς καταγίδος· ἡ θύρα τῆς αἰθούσης ἠνεόχθη καὶ ὑπῆρται περίφοβοι βιαῶς εἰσῆλθον ἀναγγέλλοντες, ὅτι ἀπόσπασμα ἵππῶν ἐρυθρῶν περιεκύκλωσε τὸ φρούριον καὶ κατέλαβεν ὅλας τὰς ἐξόδους.»

Θανάσιμος ὠχρότης κατέλαβε τοὺς χαρακτῆρας τοῦ Βιλφρίδου καὶ τοῦ Ἀββα, σταγόνες ἰδρώτος ψυχροῦ ἐράνησαν εἰς τοὺς κροτά-

φους τῆς νέας κομήσσης, καὶ ὁ βασιλεὺς, παρατήρων τὸν Πατρίκ με καρτερικὸν μειδιάμα, « Ἐχάθημεν! » εἶπεν ἡσύχως.

— Ὁ ἀποθάνω πλησίον Σας, Μεγαλειότατε! ἀνέκραξεν ὁ Πατρίκ σύρων τὸ ξίφος του.

— Τὸ ξίφος εἰς τὴν θήκην, ἀρχαῖε φίλε, εἶπεν ὁ βασιλεὺς, πᾶσα ἀντίστασις εἶναι ματαία ἐδῶ, θὰ ἐκθέσωμεν τὴν μιλεδὴ καὶ ὅλους τοὺς ἀνδρείους τούτους εἰς τὸν θάνατον. Ὁ Κρόμβελ δὲν θὰ τοὺς συγχωρήσῃ.

— Μεγαλειότατε, ἐπανελάβην ἡ θυγάτηρ τῶν Μάρκ-Ἐδβίνων, ἐγειρομένη αἴφνης, πλήρης ἐνεργείας καὶ ἐνθουσιασμοῦ, νομίζετε ὅτι δὲν δύναμαι ν' ἀποθάνω πλησίον Σας;

— Εὐχαριστῶ, μιλεδὴ, τῇ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς, ἀλλὰ δὲν θέλω.»

Στιγμὴ ἀμνηστίας σκληρῆς ἐπεκοράτησεν εἰς ὅλων τὰ πρόσωπα, ἡ παλαιὰ δρυῖνη θύρα τοῦ οἰκοδομήματος ἀντήγει ὑπὸ τὰ δόρατα τῶν δημοκρατικῶν στρατιωτῶν καὶ ἐμελλεν ἐντὸς ὀλίγου νὰ ὑποχωρήσῃ . . . .

Αἴφνης ἡ νέα κόμησσα ἔθεσε τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ μετώπου της, παρετήρησε τὸν βασιλέα καὶ ἀνέκραξε· « Μεγαλειότατε, ἐσώθητε! Ἄς ἀνοίξωμεν! ἐξηκολούθησε, καὶ ἄς τοὺς ἐρωτήσωσι τί ζητοῦν.»

Ἐπειτα τρέξασα πρὸς τὸν τοῖχον παρεμέρισε μονόπουν τρέπεζαν, ἐκίνησεν ἀόρατον τι ἐλατήριον, καὶ αἰφνιδίως ἐν μέρος τοῦ τοίχου καταβιβάσθην, ἀπεκάλυψε στενὸν τι δωμάτιον, κρύπτην μυστηριώδη παρασκευασθεῖσαν κατὰ τὸν καιρὸν τοῦ πολέμου τῶν Δύο Ῥόδων ὑπὸ τῶν προγόνων τῆς νέας κομήσσης, εἰς τὴν παχύτητα ἑνὸς τοίχου.

Ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ Πατρίκ ἐσπικώθησαν.

« Ταχέως! τοῖς λέγει, εἰσέλθετε Μεγαλειότατε! εἰσέλθετε μιλόρδε!»

Ἐσυρε τὸν βασιλέα· ὁ Πατρίκ τὸν ἠκολούθησεν. Αὕτη δὲ τότε ἀποσυρθεῖσα, ἐκίνησεν ἐν νέῳ τὸ ἐλατήριον . . . καὶ ὁ

τοίχος ἐπανεκαλύφθη μὴ καταλείπων οὐδ' εἰς τὸν ὄξυδερκέστερον ὀφθαλμὸν τὴν ἐλαχίστην χαράδραν.

Ὁ Στεναγμὸς ἀνακουφίσεως ἐξῆλθε τοῦ στήθους τῆς λέδης Μάρκ' Ἐδβίνης, ἥτις στραφεῖσα πρὸς τὸν Βιλφρίδον καὶ τὸν ἄββᾶν Πιτερσῶνα, ἰσταμένους ἀκινήτους διὰ τὴν ἐκπληξιν ἐν μέσῳ τῆς αἰθούσης, ἐπειδὴ οὐδεὶς αὐτῶν ἐγνώριζε τὴν ὑπαρξιν τῆς κρύπτης ταύτης· «Ἐλθετε, λέγει αὐτῇ, εἰς τὴν πρᾶπεζαν! καθήσατε . . .» Ἡ ἔκφρασις ἦτον ἐπιτακτικὴ καὶ βραχεῖα. Ἀμφότεροι ἐνόησαν καὶ ἀμέσως κατέλαβον τὰς ὑπὸ τοῦ βασιλέως καὶ τοῦ θεράποντός του ἐγκαταλειφθείσας θέσεις.

Τὴν αὐτὴν στιγμήν ἀνήγγειλαν· «Ὁ Συνταγματάρχης. Ἄρθουρος Νικλεβῆς!»

Ἄδυνατεὶ κάλαμος νὰ ἐκφράσῃ τὴν ἐπὶ τοῦ προσώπου τῆς νέας κόρης γενομένην ἀλλοίωσιν. Μέχρι τοῦδε συγκεκινημένη καὶ ὠχρὰ, ἔγεινε γαλιναία καὶ μειδιῶσα· ἠγέρθη μὲ γοητευτικὴν χάριτα διὰ νὰ δεχθῇ τὸν Συνταγματάρχη, τὸν ὁποῖον ἐξέτασε μὲ ἐν βλέμμα ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν, ὡς διὰ νὰ σταθμίσῃ τὸν ἀντίπαλόν της.

Ὁ Συνταγματάρχης ἦτο νεώτατος, εἰκοσιδύο χρόνων τὸ πολὺ. Ματαίως ἤθελέ τις ζητήσῃ ἐπὶ τοῦ εὐγενεῶς καὶ στρατιωτικοῦ προσώπου του, τὴν ἔκφρασιν τοῦ φανατισμοῦ, ὅστις ἐπεσκότιζε τῶν καθαριστῶν τὰ πρόσωπα. Ἐπροχώρησε μὲ ἐλευθεριότητα πλήρους εὐγενείας, ἐχαιρέτησεν ὑποκλινῶς τὴν κόμησσαν καὶ τῇ εἶπε μὲ φωνὴν συγκεκινημένην. «Πιστεύσατε, μιλεδῆ, ὅτι λυπούμαι ὑπερβολικὰ καταλαμβάνων τὴν οἰκίαν σας εἰς τοιαύτην ὥραν καὶ μὲ τὸσον πολυάριθμον συνοδίαν, ἀλλ' ὁ στρατιώτης εἶναι δούλος τοῦ καθήκοντός του καὶ καθῆκόν του εἶναι νὰ ἐκπληρῇ τὰς διαταγὰς τὰς ὁποίας ἔλαβεν.

— Ὅποια εἶναι αἱ διαταγαὶ αὐταὶ μιλόρδε; ἠρώτησε μὲ χάριν ἡ νέα κόρη, χωρὶς οὐδ' ἡ ἐλαχίστη ἀλλοίωσις νὰ προδοθῇ εἰς τὴν φωνὴν της.

— Ἐγχετε ἐδῶ τὸν Κάρολον Στυάρτην, τὸν υἱὸν τοῦ μακα-

ρίτου βασιλέως· ἔγω διαταγὴν νὰ τὸν ὀδηγήσω εἰς Λονδίνο.»
Ψυχρὸς γέλως ἀπεκρίθη εἰς τοὺς λόγους τούτους τοῦ Συνταγματάρχου.

«Εἴσθε βέβαιαι περὶ τούτου; ἠρώτησεν ἐκείνη μὲ βλέμμα πλήρες εἰρωνείας, τοῦ ὁποίου μόναι αἱ γυναῖκες γνωρίζουν τὰ μυστήριον.

— Ὡ! Βεβαίωτατος, Μιλεδῆ, ἀπεκρίθη ὁ Συνταγματάρχης, τὸσον βέβαιος ὥστε τολμῶ νὰ διῆσχυρισθῶ, ὅτι αἱ δύο αὐταὶ θέσεις εἰς τὴν πρᾶπεζαν ἦσαν ἡτοιμασμέναι διὰ συνδαιτυμόνας ἄλλους παρὰ τὸν Κ. Ἄββᾶν καὶ τὸν κύριον. . .

— Τότε, εἶπεν ἡ κόμησσα μὲ μειδιάμα, τὸ ὁποῖον ὑπέκρυπτε συνήθως τὴν στενοχωρίαν της, ἐρευνήσατε, μιλόρδε, ἐρευνήσατε! . . .

— Ὁά λυπηθῶ πολὺ, Μιλεδῆ, ν' ἀναστατώσω τὸ φροῦνίον σας ἐν τῷ μέσῳ τῆς νυκτός. Περιορίσθην εἰς τὸ νὰ θέσω φρουρὰς εἰς ὅλας τὰς ἐξόδους καὶ οὐδεὶς δύναται νὰ ἐξέλθῃ ἄνευ τῆς ἀδείας μου. Τὸ χρέος μου μοι ἐπιβάλλει ἐνεργητικὴν ἐπαγρύπνησιν ἀλλ' οὐχὶ καὶ σειρὰν βιαιοπραγιῶν.

Ἄλλως τε, ἐπρόσθεσε μὲ μειδιάμα σεβασμοῦ, ὁ ὕπνος εἶναι λίαν πολύτιμος, Μιλεδῆ, ὥστε δὲν σὰς τὸν ὑπερῶ περισσότερον.

— Ἔστω! μιλόρδε, ἀπεκρίθη, θὰ διατάξω νὰ σὰς ἐτοιμάσουν ἐν χωρίσμα, καὶ αὐριοῦν δύνασθε νὰ ἐξακολουθήτητε τὰς ἐρεῦνας σας. . .

— Σὰς ὑπερευχαριστῶ, Μιλεδῆ, ἀλλὰ θὰ διανικτερεύσω ἐδῶ ἐν ἀνάκλιτρον ὡς κλίνη, ὁ μανδύας μου ὡς κάλυμμα, καὶ τὸ ξίφος μου ὡς φύλαξ, ἰδοὺ πᾶν ὅ,τι χρειάζεται εἰς στρατιώτην, ὅστις θέλει νὰ κοιμηθῇ ὥρας τινάς.»

Ἡ νέα κόρη ἐδῆξε τὰ χεῖλιν της.

«Ἄββᾶ, εἶπε, καὶ σὺ Βιλφρίδε, ὑπάγετε ν' ἀναπαυθῆτε, εἶναι ἀργά. Συνταγματάρχα, ἐπρόσθεσε θὰ μοὶ κάμετε τὴν χάριν νὰ πίομεν μαζῇ ὀλίγον θερμὸν οἶνον;

— ὦ! Μιλεδὴ, εἶπεν ὁ Συνταγματάρχης, δὲν τολμῶ νὰ δεχθῶ. . .

— Θεέ μου! δεχθῆτε παρακαλῶ. Ἡ νύξ εἶναι φυσικὴ ἀνακωχή. Ἀφοῦ αὐριοὶ θὰ γίνωμεν ἐχθροί, ἄς εἴμεθα τουλάχιστον φίλοι ἀπόψε. »

Ἡ φωνή της ἦτο καλακευτικὴ, τὸ βλέμμα της μαγευτικώτατον· ὁ Συνταγματάρχης ἐθαμβώθη. . .

Πρώτην ἤδη φοράν ἐσταμάτησε τὰ βλέμματά του ἐπὶ τῆς νέας ξενοδόχου. . . τὴν εὔρεν ἀραιοτάτην!

« Δέχσεθε, δὲν εἶναι ἀληθές; »

Χωρὶς νὰ περιμείνῃ ἀπάντησιν, ἡ Λέδη Μάρκ-Ἐδθίνη ἐζήτησε τὸν οἶνον, τὸ σάκχαρι καὶ τὰ ἀρώματα, ἀπέπεμψε τὸν Ἀβδῶν καὶ τὸν Βιλφρίδον, ἐκστατικούς διὰ τὴν τόσην ἀταραξίαν, καὶ ἔμεινε μόνη μετὰ τοῦ ἠραιίου Συνταγματάρχου. Ἀλλὰ, μολονότι ἡ κόμησσα ἦτο τεταραγμένη καὶ ἔτρεμεν εἰς τὸ βάθος τῆς καρδίας της, μειδίαμα θελητικώτατον ὠλισθαίνειν ἐπὶ τῶν κοραλλίνων χειλέων της.

Ὁ δὲ Συνταγματάρχης, ἅμα ἔμεινε μόνος ἐνώπιον τῆς νέας ταύτης κόρης, ἐφοβήθη. . . Ἐφοβήθη! ἐκεῖνος τὸν ὅποιον δὲν ἐτρόμαζον αἱ φρικώδεις τοῦ πυροβόλου ἀρυγαὶ ἐφοβήθη! ἐκεῖνος ὅστις διηύθυνε σύνταγμα τῶν προμαρῶν ἐκείνων σιδηροπλευρῶν, τοὺς ὁποίους ὁ Κρόμβελ εἶχε καταστήσει φανατικούς, καὶ οὔτινες περιήρχοντο εἰς Ἀγγλίαν μετὰ τὴν Βίβλον εἰς τὴν μίαν χεῖρα καὶ τὴν σπάθην εἰς τὴν ἄλλαν. Εἰς τὴν αἰθουσαν, εἰς ἣν πρὸ ὀλίγου ἠσύχως ἐγεύετο ὁ βασιλεὺς, ἔμελλε νὰ τελεσθῆ μονομαχία, μονομαχία ἀνδρῶν κατὰ γυναικῶς, ὅπου ἡ ἰσχύς θὰ τεθῆ παρὰ τῆ ἀδυναμία.

3.

Ἡ αἰθουσα, ὅπου εἶχον τὸν βασιλέα, καὶ ὅπου ἤδη ὁ Συνταγματάρχης ἔπινε τὸν θερμὸν οἶνον μετὰ τῆς νέας καὶ ἠραιίας κληρονόμου τῶν Μάρκ-Ἐδθίνων, ἠδύνατο ἐπαξίως νὰ ὀνομασθῆ αἰθουσα τῆς ὑποδοχῆς.

Τὰ τείχη ἦσαν ἐστρωμμένα ἀπὸ δάπεδα μεγάλης ταππητουργίας, αἱ ὀροφαὶ πλήρεις παρυσίμων καὶ τοιχογραφειῶν βαρυτίμων· οἱ πρόγονοι τῆς κομήσσης, ἀκίνητοι καὶ ἀφρονεῖς ἐντὸς τῶν καπνισμένων περιθεμάτων των, ἐφάνιντο σιωπηλῶς θεωροῦντες, ὅτι συνέβαιναν εἰς τὸν σεβαστὸν τόπον, τὸν ὅποιον ἀπὸ αἰῶνων κατόχουν.

Ὅτε ὁ Ἀρθούρος Νικλεθῆς εὐρέθη κατὰ μόνας μετὰ τῆς Λέδης Μάρκ-Ἐδθίνης, μηχανικῶς περιέφερε τὸ βλέμμα του ἐπὶ τῶν ἀντικειμένων, τὰ ὅποια τὸν περιεκύκλουν, καὶ ἀπήντησεν ὅλας τὰς ἀρχαίας εἰκόνας τῆς οἰκογενείας. Λι μὲν ἔφερον ἀκόμη τὴν ἀρχαίαν Σαξωνικὴν πανοπλίαν, αἱ δὲ εἶχον ἐπὶ τοῦ ὤμου τὸν βραχύν Σκωτικὸν μανδύαν, εἰς τὸ πλευρὸν τὴν προμαρὰν ῥομφαίαν, καὶ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τὸ πρασινόλευκον πτερόν τῶν ἀρχηγῶν τῆς φυλῆς. Τινὲς τέλος, καὶ αὐταὶ ἦσαν αἱ τελευταῖαι, ἔφερον τὴν στολὴν τῶν σωματοφυλάκων τοῦ βασιλέως· μετὰξὺ τούτων ὁ Ἀρθούρος παρετήρησε, μετ' εὐγενῆ καὶ αὐστηρὰν φυσιογνωμίαν, μίαν, ἰστοροῦσαν ἄνδρα μετ' ὄμμα ὑπερήφανον καὶ σπινθηροβόλον, φέροντα τὸ ἔνδυμα τῆς παρατάξεως τῶν ἱπποτῶν τοῦ βαθμοῦ τῆς περικνημίδος. Ἦτο δὲ ὁ πατὴρ τῆς νέας κόρης.

Καίτοι ὢν Συνταγματάρχης ὁ Ἀρθούρος, εὐρέθη μικρότατος ἐνώπιον τῶν ἡρώων τούτων. Ἡ φαιδρότης, ἡ ἀπάθεια τῆς νέας αὐτῆς κόρης, τῆς σχεδὸν αἰχμαλώτου του, ἦτις κατώρθωνε νὰ μαιδιά, ἐνῶ ἀγωνία σκληροτάτη ὑπῆρχεν εἰς τὸ βάθος τῆς ψυχῆς της, τὸν καθίστων ἐκθαμβῶν, ἀδρανῆ, οὕτως εἶπεν.

Κατὰ τὸ διάστημα ἡμισείας ὥρας, ἡ Λέδη Μάρκ-Ἐδθίνη ἐπραγματεύθη ἐπιτροχάδην ὅλα τὰ ἀντικείμενα τῆς συνομιλίας μετ' ἐξαιρέτων πνεύμα, δοκιμάζουσα ἐπὶ τοῦ νέου δημοκρατικοῦ ἀρχηγοῦ τὸ μυστηριώδες θέλημα τῆς χάριτος καὶ τῆς καλλονῆς. Ἡ Κίρκη δὲν θὰ ἦτο ἀπατηλοτέρα τῆς ξενοδόχου τοῦ βασιλέως Καρόλου II. Ὁ Ἀρθούρος τὴν ἤκουε, δεδαμασμένος, μεμαγευμένος, λησμονῶν σχεδὸν τὴν ἀπεστολήν του, τὸν βελμόν του, καὶ αὐτὰς τὰς δημοκρατικὰς ἰδέας του.

Με κρίσιν ἐξαισίαν καὶ ὄζυτάτην ἢ νέα μάγισσα διηγήθη εἰς τὸν Συνταγματάρχην τὴν ἱστορίαν τῶν προγόνων τῆς τεσσαρῶν αἰώνων ἔντιμον ὑπηρεσίαν καὶ ἀφοσίωσιν εἰς τὸ βασιλικὸν συμφέρον· ἔπειτα παρέστησε μετὰ χαρκατῆρας διαπύρους καὶ ὀρθαλοῦς καθύργους τὸν ἔνδοξον θάνατον τοῦ πατρὸς τῆς, πληρωθέντος εἰς τὰ δεξιὰ Καρόλου τοῦ I. . . .

Ὁ Συνταγματάρχης ἤρμισε ν' ἀμφιβάλλῃ περὶ τῆς δικαιοσύνης τοῦ δημοκρατικοῦ δικαιώματος.

«Συνταγματάρχα, τῷ λέγει αἴφνης ἡ λέδη Μάρκ-Ἐδβίνη, ἤξεύρετε τί θὰ κάμῃ τὸ παραμέντον τὸν Βασιλέα Κάρολον II, ὅταν τὸν ὀδηγήσῃτε εἰς Λονδίνον;»

Ἡ ἐρώτησις αὕτη γενομένη αἰφνιδίως, ἦτο τόσον ἀπροσδόκητος ὥστε ὁ συνταγματάρχης ἐσκίρτησεν.

«Βασιλεὺς ἀποκεφαλίζόμενος, ὡς ὁ εὐγενὴς πατὴρ του, ἐξηκολούθησε· καὶ δῆμιός του θὰ γίνῃς σύ! . . .»

— Ἄχ! Μιλεδὴ! ἀνέκραξεν ὁ Ἄρθουρος ἀνανακτιῶν.

— Συνταγματάρχα! ὑπάρχουσιν τρία εἶδη δημίων· ὁ ἐκτελῶν δῆμιος, ὁ καταδικάζων δικαστὴς καὶ ὁ παραδίδων στρατιώτης. Ἄνευ τοῦ στρατιώτου, ὁ δῆμιος δὲν ἠδύνατο νὰ ἐκτελέτῃ διότι ὁ δικαστὴς δὲν θὰ ἀπήγγειλεν ἀπόφασιν.

Εἶται γενναῖος στρατιώτης, ὁ βαθμὸς σου ἀναγγέλλει εἰκοσὶν ἀνδραγαθίας, θὰ εἶσαι λέων τὴν ἡμέραν τῆς μάχης. . . Ἐ! λοιπόν! Ἡ ἀποστολὴ τὴν ὁποίαν σοὶ ἔδωσεν ὁ Κρόμβελ, ἀντὶ τὴν ἐκπληρώσης, θὰ κηλιδώσῃ τὸ ὄνομα καὶ τὴν δόξαν σου. . .

— Μιλεδὴ! παρακαλῶ . . .

— Ὅχι εἴπωσιν ὁ συνταγματάρχης Ἄρθουρος Νικλεβὴς ἔγεινε δευμοφύλαξ τοῦ βασιλέως τῆς Ἀγγλίας καὶ τὸν παρέδωσεν εἰς τοὺς δημίους του.»

Νέρος διήλθεν ἐπὶ τοῦ μετώπου τοῦ νέου,

«Καὶ ἡ ἱστορία, ἐξηκολούθησεν ἡ λέδη Μάρκ-Ἐδβίνη, τῆς ὁποίας τὸ μαγνητικὸν βλέμμα ἦτο προσηλωμένον ἐπὶ τοῦ προσώπου τοῦ συνταγματάρχου, ἡ ἱστορία, ἥτις δικαιώνει τὰ

στιγματῆα πάθη καὶ δυστημεῖ· τοὺς ἀποστάτας λαοὺς, θὰ κατὰλείψῃ εἰς τὰς ἐπερχομένας γενεάς τὸ ὄνομά σου ἐπονεϊδιστον, ὡς ἄφησε τὰ ὀνόματα τοῦ Ἰακώβου Κλεμεντιῦ καὶ τοῦ Ῥαβαλιάνου. . .

— Ἄχ! Μιλεδὴ, ἀνέκραξεν ὁ Ἄρθουρος, ἀναπέμπων ἡμιπνιγομένην φωνὴν, τοῦτο δὲν δύναται νὰ γίνῃ, δὲν θὰ ἀποδώσωσι κλοῦργημα εἰς στρατιώτην, διότι ἐξετέλεσε τὸ καθήκον του.

— Τὸ καθήκον του! ἐπεφώνησεν ἡ νέα κόμησσα. . . Ἄχ! Αὐτὸ τοῦτο περιέμενον, ἀκριβέ μου Συνταγματάρχα. . .»

Αἱ τελευταῖαι αὗται λέξεις ἐπροφῆθησαν μετὰ φωνὴν τόσο γοητευτικὴν καὶ ἀφελῆ, ὥστε ὁ Ἄρθουρος θαμβωθείς ἐκλονίσθη ἐπὶ τῆς ἔδρας του.

«Ἡξεύρετε ποῖον εἶνε τὸ καθήκον σας; ἐξηκολούθησεν, ἀκουσόν με! Εἶσαι Ἄγγλος, καὶ ἂν δὲν ὑπηρετῆς τὸν βασιλέα, ὑπηρετεῖς τοῦλάχιστον τὴν πατρίδα σου, τὴν ἀγαπᾶς. . .»

Ἡ τιμὴ τοῦ Ἀγγλικοῦ λαοῦ πρέπει νὰ σᾶς εἶναι ποθητή. . . Ἐ! λοιπόν! Ἄς ὑποθέσωμεν, πᾶγμα λίαν προβληματικὸν, ὅτι ἀνακαλύπτεις τὸν υἱὸν τῶν Στυαρτῶν, ὅτι τὸν ὀδηγεῖς εἰς Λονδίνον, προσηρητημένον εἰς τὰς ὀπίθια τοῦ ἵππου σου. . .

— Ἄχ! Μιλεδὴ. . . (ἀκολουθεῖ.)

ΒΙΟΓΡΑΦΙΑΙ.

ΒΙΡΓΙΛΙΟΣ.

Molle atque facetum

Virgilio annuerunt gaudentes rure Camoenae.

Χάρिता καὶ γλυκύτητα

Αἱ φίλαι τῶν ἀγρῶν Μοῦσαι εἰς τὸν Βιργίλιον ἔδωσαν.

(Ὅρατ: Σατυρ: Βιβ: ἀ. 10.)

Πούπλιος Βιργίλιος Μάρων ἐγεννήθη εἰς τὸ πλεσιὸν τῆς Μαντῆ

τούης χωρίον Ἄνδρας, τὴν 15 Ὀκτωβρίου 70 π. Χ: (684 ἀπό κτισ. Ῥώμ.) Ἄν καὶ ἡ οἰκογένεια αὐτοῦ δὲν ἦτο οὔτε πλουσία οὔτε εὐγενής, δὲν ἐστρεφεῖτο ὁμῶς καὶ τῶν ἀπολύτως ἀναγκαίων πόρων, καὶ ἡ σπουδὴ τοῦ Βιργιλίου ἦτο, οἷα ἡ τῶν εὐγενεστέρων τῆς Ῥώμης νέων. Κατ' ἀρχὰς ἦλθεν εἰς τὴν Σχολὴν τῆς Κρεμώνης, μετὰ δὲ ταῦτα εἰς Μεδιόλανα ὅπου ἀνέλαβε τὸ ἀνδρικὸν φόρεμα (togam virilem). Τὰς Ἑλληνικὰς δ' αὐτοῦ σπουδὰς ὡς καὶ τὰς φιλοσοφικὰς ἐτελείωσεν ἐν Νεαπόλει.

Ἦρχιστε δὲ τὸ ποιητικὸν αὐτοῦ στάδιον, ἐκδοὺς μικρὰ τινα καὶ μέτρια ποιήματα, ἅτινα οὐκ ὀλίγην φήμην καὶ τιμὴν τῷ ἐπήνεγκον. Στερηθεὶς τῶν πατρικῶν του κτημάτων μετὰ τὴν μάχην τῶν Φιλίππων, ὅταν ὁ Ὀκτάβιος διειμαίρασεν εἰς τοὺς ἀρχαίους στρατιώτας (veteranos) τὰς γαίας τῆς Μαντούνης καὶ Κρεμώνης, ἦλθεν εἰς Ῥώμην ὅπως διαμαρτυρηθῆ. Ἐκεῖ ἔλαβε σχέσεις μετὰ τοῦ Βαρίου, ὅστις τὸν ἐσύστησεν εἰς τὸν Μαικήναν, ὑπὸ τοῦ ὁποίου εἰσῆχθη εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ Αὐγούστου, καὶ ἔλαβε τὴν προσωπικὴν τοῦ ἡγεμόνος τούτου γνωριμίαν. Τὰ κτήματά του τῷ ἀπεδόθησαν· αὐτὸς δ' ἕκτοτε διέτριβεν ἢ τὴ μὲν ἐν Ῥώμῃ, ἢ τὴ ἐν Νεαπόλει καὶ ἄλλοτε ἐν τῷ χωρίῳ αὐτοῦ, ἐπιδοθεὶς εἰς πολλὰ ποιητικὰ ἔργα. Τὰ Βουκολικά του, τὸν ἀνύψωσαν ὑπὲρ τοὺς ποιητὰς τῆς Ῥώμης, τὰ δὲ Γεωργικά τὸν κατέστησαν ἀντάξιον τῆς Ἑλληνικῆς Μούσης. Κατὰ προτροπὴν δὲ καὶ παράκλησιν τοῦ Αὐγούστου ἐπεχείρησε τὴν Αἰνεΐδα, εἰς τὴν ὁποίαν κατέγινε μὲν 12 ἔτη, δὲν ἔζησε ὁμῶς ὅπως ἐπιφέρει τὰς δεούσας διορθώσεις, καὶ διὰ τοῦτο βλέπομεν πρὸ τῆς θανάτου τοῦ νὰ διατάσῃ τὴν κατάκλισιν τοῦ ὅλου ἔργου. Ὀλίγον πρὸ τοῦ θανάτου του ἦλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὡς καὶ ὁ Ὀράτιος εἰς μίαν τῶν ᾠδῶν του τὸ δεικνύει, καὶ διέτρεξε τὰς χώρας, ὅπου ὑποθέτει τὸν ἥρωά του πλανώμενον. Ἐκεῖ προσεβλήθη ἡ ὑγεία του, καὶ μόλις ἔφθασεν εἰς τὴν Ἰταλίαν, ἀπέθανεν εἰς Βρονδιήπιον, ἢ εἰς Τάραντα κατ' ἄλλους, εἰς ἡλικίαν 52 ἐτῶν.

Ἰδοὺ καὶ ἐν μεταγενέστερον, ἐπίγραμμα, (ἂν καὶ τινες τὸ θέλουσιν ἰδίον του) δεικνύον τὴν ἑλὴν αὐτοῦ ζῶην ἐν συντόμῳ·
 » Mantua me genuit, Calabri
 rapuere, tenet nunc
 Partenope; cecini Pascua,
 Rura, Ducēs.

τουτέστιν

» Ἐγεννήθην ἐν Μαντούῃ ἀπέθανον ἐν Καλαβρίᾳ, κείμαι νῦν
 » ἐν Παρθενόπῃ· ἔφαλλα Ποιμενικὰ, Γεωργικὰ καὶ Ἡρώας·
 Χριστ. Σαμαρσίδη.

Α Ν Α Μ Ι Κ Τ Α.

Κύριος τις Φ* εἰς ἄκρον φιλάργυρος ἔμαθέ ποτε, μεταβάς εἰς νέαν τινα πόλιν ἐνθα ἤλιπε, ὅτι ἤθελε ζῆσει οικονομικώτερον, ὅτι ἐν τῇ πόλει ἐκεῖνη ἔζη ἄλλος τις κύριος Κ*, ὃν ἐφήμιζον ὡς κάτοχον τοῦ προτερήματός του εἰς τὸν ἀνώτατον ὅμῳ βαθμόν. Ἀπεράσισε λοιπὸν ἡμέραν τινα νὰ ὑπάγῃ εἰς ἐπίσκεψίν του κινηθεὶς ὑπὸ δύο αἰτίων. «Δὲν πιστεύω, ἔλεγε καθ' ἑαυτὸν, νὰ ὑπάρχῃ ἄνθρωπος ἐν τῷ κόσμῳ, ὅστις νὰ γνωρίζῃ τόσον καλῶς, ὡς ἐγὼ, τὴν περὶ γενικῆς οικονομίας ἐπιστήμην· νομίζω ἑαυτὸν τέλειον ὡς πρὸς τοῦτο· ἐπιθυμῶ ὁμῶς νὰ βεβαιωθῶ, θέλω νὰ συναγωνισθῶ μετ' αὐτοῦ. Ἄν τὸν εὐρῶ ἀνώτερον θέλω ὠφελῆθῃ ἐκ τοιαύτης γνωριμίας, διότι θέλει μὲ διδάξαι πράγματα, τὰ ὁποῖα ἀγνοῶ. Ἄν τούναντίον εὐρεθῶ ἀνώτερος, ποῖα μεγαλητέρα εὐτυχία ἢ νὰ ἦμαι ἀπαράμιλλος ὡς πρὸς τὴν σπουδαίαν ταύτην ἐπιστήμην.»

Ἐπῆγε τῷ ὄντι τὴν ἐσπέραν εἰς τοῦ Κυρίου Κ*.
 «Μανθάνω, Κύριε Κ*, τῷ λέγει μετὰ βαθεῖαν ὑπόκλισιν, χωρὶς ν' ἀρκεύσῃ τὸν πῖλόν του, διότι ὡς ἐπέλεπτο, ἔφθισεν τὸν

πίλον ἀπτόμενος αὐτοῦ συνεχῶς, μανθάνω ἔξωθεν, ὅτι ἀκολουθοῦμεν τὸ αὐτὸ στάδιον τοῦ βίου, καὶ σὰς φημίξουν ὡς ἀριστον οἰκονομολόγην. Ἐπειδὴ ἐνόμισα ἀδίκον, νὰ μένωσιν ἄγνωστοι πρὸς ἀλλήλους, δύο ἄνθρωποι τοῦ αὐτοῦ χαρακτῆρος καὶ μοναδικοί ἴσως, ἀπεφάσισα νὰ ἔλθω πρῶτος εἰς ἐπίσκεψίν σας, ἐλπίζων ὅτι τοιαύτη γνωριμία θέλει ἀποβῆ ἀναμφιβόλως εἰς ἀμφοτέρους ὠφέλιμος.»

Ὁ Κύριος Κ*. τὸν ἠδέχθη μετὰ φιλοφροσύνης εἰς τὴν ἀνευ ἔδρας αἵθουσάν του, καὶ ἀφοῦ ἔμειναν ὄρθιοι ἐπὶ τινὰς στιγμὰς ἀπεφάσισαν νὰ καθήσωσιν γαμαί. «Νομίζω, κύριε Κ*, λέγει ὁ Κύριος, Φ*, ὅτι εἶναι περιττὸν, ἐνόσω καθήμεθα, νὰ ἀνάπτῃ ὁ λύχνος· ὅταν ἔλθῃ ἡ ὥρα τὸν ἀνάπτωμεν ἐκ νέου.»

Ὁ Κύριος Φ*. ἐπεδοκίμασε τὴν γνώμην τοῦ Κυρίου Κ*, καὶ ἔσβυσε τὸν λύχνον.

Ἀφοῦ ἐπὶ τρεῖς περίπου ὥρας συνδιελέχθησαν πολλὰ περὶ διαφόρων ἀντικειμένων, ἀπάντων εἰς τὴν οἰκονομολογικὴν ἐπιστήμην ἀναγομένων, ὁ Κύριος Φ*. ἐνόμισε καλὸν ν' ἀναχωρήσῃ καὶ πρὸς τοῦτο παρεκάλεσε τὸν Κύριον Κ*. ν' ἀνάψῃ τὸν λύχνον, ὅπερ καὶ ἠτοιμάσθη οὗτος νὰ πράξῃ. Ἐπειδὴ ὅμως παρήρχεται ὀλίγος χρόνος, ὁ Κύριος Φ*. εἶχε τὴν περιέργειαν νὰ ἐρωτήσῃ τὸν νέον αὐτοῦ φίλον τί ἔπραττε. — «Α! κύριε Φ*. ἀπαντᾷ, ὁ τελευταῖος, ἐπειδὴ εἶχομεν σβύσει τὸν λύχνον, δὲν ἔβλεπα τὴν ἀνάγκην, δι' ἣν νὰ φθεῖρω τὰ ἐνδύματά μου καθήμενος, διὰ τοῦτο τὰ ἀπεξεδύθην, καὶ ἐνασχολοῦμαι τώρα εἰς τὸ νὰ ἐνδυθῶ τὴν περισκελίδα.»

Τότε ὁ Κύριος Φ*. ἠναγκάσθη νὰ παραδεχθῆ ὡς ὀρθὰς τὰς περὶ τοῦ νέου αὐτοῦ φίλου κρίσεις τοῦ κοινοῦ, ὑποσχεθεὶς εἰς τὸν Κύριον Κ*. εἰλικρινῆ φιλίαν μέχρι τέλους τοῦ βίου του, διότι ἐπίθετο, ὅτι τοιοῦτος ἀνὴρ ἦτον ἄξιος καὶ τοιαύτης φιλίας!

— Ὁ κόμης Βουτεβίλλης, τοσοῦτο περιώνυμος ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν στρατάρχου τοῦ Λουξεμβούργου, ὦν γενικὸς τοποτηρητὴς ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ πρίγκιπος Κονδῆ, παρετήρησεν

εἷς τινὰ πομπὴν στρατιώτας τινὰς, οἵτινες ἀπεμακρύνθησαν τοῦ λοιποῦ στρατοῦ. Ὄθεν ἔπεμψέ τινὰ τῶν ὑπασπιστῶν του, ἵνα ἐπαναφέρῃ αὐτοὺς εἰς τὴν τάξιν των. Πρὸς τὴν διαταγὴν ταύτην πάντες ὑπήκουσαν, ἐξαιρέσει ἑνὸς ὅστις ἐξηκολούθει τὴν πορείαν του. Ὁ στρατηγός, προσβληθεὶς ἐκ τῆς παρακοῆς ταύτης, σπεύδει πρὸς αὐτῶν, κρατὸν ῥάβδον, καὶ τὸν ἀπειλεῖ ὅτι θέλει τὸν δαίρει.

« Ἐὰν τὸ κάμψῃς, τῷ ἀποκρίνεται ὁ στρατιώτης, θὰ σὰς κάμω νὰ μετανοήσῃτε. »

Ὡς οὐδὲν νομίσας τὴν ἀπόκρισιν ταύτην, ὁ Βουτεβίλλης τὸν κτυπᾷ καὶ τὸν ὑποχρεοῖ νὰ ἐνωθῆ μετὰ τοῦ σώματός του. Μετὰ δεκαπέντε ἡμέρας, ὁ στρατὸς ἐπολιόρκει τὴν Furnes. Ὁ Βουτεβίλλης ἐπεφόρτισεν ἕνα συνταγματάρχην νὰ εὔρῃ εἰς τὸ σύνταγμα του ἄνδρα τινὰ σταθερὸν καὶ ἀτρόμητον δι' ἐπιχειρήσιν τινὰ πρὸς τοῦτο δὲ μεγάλην ἀμοιβὴν ὑπεσχέθη. Ὁ στρατιώτης, περὶ οὗ ἀνεφέρομεν, ὅστις ἐθεωρεῖτο ὡς ὁ ἀνδρειότερος τοῦ συντάγματος, ἐπαρουσιάσθη καὶ φέρων μεθ' αὐτοῦ τρία κοντα ἐκ τῶν συντρόφων αὐτοῦ, τὴν ἐκλογὴν τῶν ὁποίων ἀνέθεσαν εἰς αὐτὸν, ἐκπληροῖ τὴν δοθεῖσαν αὐτῷ παραγγελίαν, ἥτις ἦτο ἐπικινδυνωδεστάτη, μετὰ θάρρους καὶ εὐτυχίας ἀπιστεύτου. Κατὰ τὸν ἐπάνοδόν του ὁ Βουτεβίλλης, ἀφοῦ ἐπήνεσεν αὐτὸν πολὺ, τῷ προσέφερε τὴν ὑποσχεθεῖσαν ἀμοιβήν. Ὁ στρατιώτης ἀρνούμενος αὐτήν,

« Μὲ ἀναγνωρίζετε, στρατηγέ μου ; εἶπεν ἔμμαι ὁ στρατιώτης ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον ἐκακομετεχειρίσθητε πρὸ δεκαπέντε ἡμερῶν καὶ σὰς εἶπεν ὅτι θὰ σὰς κάμῃ νὰ μετανοήσῃτε. »

Ὁ Βουτεβίλλης, ἔμπλεως θαυμασμοῦ καὶ συγκινηθεὶς μέχρι δακρύων, τὸν ἐνηγκαλίσθη, τῷ ἐζήτησε πολλὰκις συγγνώμην καὶ ἐπιτυχῶν παρευθῶς δι' αὐτὸν δίπλωμα ἀξιωματικοῦ, τὸν προσέλαβε μετ' ὀλίγον ἐν εἶδει ὑπασπιστοῦ. Ὁ πρίγκιψ Κονδῆ, ἄξιος ἐκτιμητῆς τῶν ἀγαθῶν πράξεων ἡγάπα νὰ διηγῆται τὸ παράδειγμα τοῦτο τῆς μεγαλοψυχίας.

Π Ο Ι Η Σ Ε Ι Σ

— (Ω Ω Ω) —

Όταν νεκρὸν με ἴδωσιν αἱ ὄψεις σου καὶ κρῖνον.

Όταν νεκρὸν με ἴδωσιν αἱ ὄψεις σου καὶ κρῖνον,
Θά μείνης πάλιν ἄκαμπτος καὶ ἀπαθής παρθένε :

Τ' ὄχρον μου τότε μέτωπον, με δῶα σου δακρυῶν

Σπονδὴν δὲν θά στολίσης ;

Τοῦ δυστυχοῦς ἐνώπιον λειψάνου κἂν θά χύσης

Ἐγκάρδιόν σου στεναγμὸν, ἀργά μετανοοῦσα ;

Τοὺς δύταντῆς του ὀφθαλμοὺς γλυκά δὲν θά φιλήσης

Πρὶν τοὺς καλύψῃ χῶμα ;

Τοῦ μαρομμένου ποιητοῦ τοὺς ἀτυχεῖς κροτάφους,

Εἰς τοὺς ὁποίους ἤρμοζον τοῦ Ἰμεναίου ἄνθη,

Μὲ κυπαρίσσου θλιβεράς, ἥτις κοσμεῖ τοὺς τάφους,

Τὰ φύλλα δὲν θά στέψης ;

Τὰς τεθλιμμένας του φῶδας ὁσάκις ἀναγνώσῃς,

Τῆς ραγισμένης λύρας του στενάγματα θρηνώδη,

Μὲ μαύρην καὶ κατὰξῆρον αὐτὰς θά στεφανώσῃς

Μυρσίνην εἴτε δάφνην ;

Τὴν γηραιὰν μητέρα του τὴν μνήμην του θρηνοῦσαν

Μὲ παρηγόρους λόγους σου, εἰπέ μοι θά μυρώσῃς ;

Καὶ τοῦ υἱοῦ τῆς ν' ἀσπασθῇ τὰ λείψανα ποθοῦσαν,

Ἦ κόρη θά στηρίξῃς ;

Ἦ ! ἐάν τοῦτο ἤξευρον τὴν ὥραν τὴν μεγάλην,

Ἡσύχως θά παρέδιδα εἰς τὸν Θεὸν τὸ πνεῦμα,

Οὐδὲ πικρὰν θά εὕρισκον τὴν παγερὰν ἀγάλην

Καὶ μαύρην τοῦ θανάτου. —

Χι. Σ.

